

8409

3 KN3
U-94

34-71
02870

24 SEP 2006

ՀԿ(Բ)Կ ԿԵՆՏՐԱԼԻ ԿՈՒՍ. ՂԵԿԱՎԱՐ ՈՐԳԱՆՆԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

3K03

Մ.93

Պարկետները բոլոր յնչիքներին միացնել

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТА
ВУСТАНОВЛЕНИИ
Академии Наук
СССР

ՄՏԱԾՎԱԾ ԿԵՐԳՈՎ
ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑԵԼ
ԿՈՒՍԱՇԻԱՏԱՆՔԸ

52-82113

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՅԵՐԵՎԱՆ

1934

04.07.2013

Հրատարակության համար
պատճառեց՝ Գ. ԻՍԱՀԱԿՅԱՆ

61128-67

ВДУМЧИВО ПЕРЕСТРОИТЬ ПАРТРАБОТУ

ПАРТИЗДАТ 1984 ЭРИВАНЬ

ՅԵՐԿՈՒ ԽՈՍԲ

17-րդ կուս. համագումարի վերոշումները հիման վրա վերակառուցելով սկզբնական կուսակցական կազմակերպությունների աշխատանքները, Հայաստանի մի շարք կուս. կազմակերպություններ թույլ են տվել բազմաթիվ սխալներ ու խեղաթյուրումներ, վորոնք արգելակում են կուս. աշխատանքի բովանդակային իրական բարձրացումը, համագումարի և մեր մեծ առաջնորդ ընկ. Ստալինի կողմից առաջադրած խնդիրների կենսագործումը:

Նկատված սխալները վերացնելու և վերակառուցման աշխատանքները հաջող կերպով ավարտելու նպատակով ՀԿ(Բ)Կ Կենտկոմի Կուս. դեկ. որգանքների բաժինը մի շարք հրահանգչական խորհրդակցություններ և հրավերներ:

Այս ժողովածուն ընդգրկում է վերակառուցման ընթացքին նվիրած 1934 թ. հունիսի 6-ի կուս. հրահանգիչների հանրապետական խորհրդակցության նյութերը, ինչպես և «Պրավդա»-յի յերկու կարևոր առաջնորդողներն ու ՀամԿ(Բ)Կ Կենտկոմի ապրիլի 3-ի վերոշումը:

Կարծում ենք, վոր ժողովածուն կոմանդակի սկզբնական կուսակցական կազմակերպություններին և կուս. հրահանգիչներին՝ առաջավոր կազմակերպությունների փորձի հիման վրա վերացնելու թույլ տված սխալները և բարելավելու կուսակցական աշխատանքը՝ 17-րդ համագումարի և ընկ. Ստալինի կողմից առաջադրված խնդիրներն իրագործելու համար:

ՀԿ(Բ)Կ Կենտկոմի Կուս. դեկ. որգան. բաժին

ԿՈՆԿՐԵՏ ՂԵԿԱՎԱՐՄԱՆ ՆՇԱՆԱԲԱՆԻ ՏԱԿ

(ԸճԷ, Ծառույթանի յեզրափակման խոսքը Երզնահանգիչների խորհրդակցությանը 1934 թ. հունիսի 6-ին)

Ընկերներ, կուսակցության XVII համագումարը, մասնավորապես ընկ. Ստալինն ու Կազանովին իրենց զեկուցումներում սպառնչ բացատրություններ տվին այն մասին, թե ինչ հակայական նշանակություն ունի կազմակերպական աշխատանքը կուսակցության առջև կանգնած քաղաքական խնդիրների կատարման գործում:

Ընկ. Ստալինն ասում էր. «Յերբ ուղիղ գիծն արդեն տրված է, յերբ հարցի ճիշտ լուծումն արդեն տրված է, գործի հաջողությունը կախված է կազմակերպական աշխատանքից, կուսակցության գիծը կենսագործելու համար պայքար կազմակերպելուց... յերբ քաղաքական ճիշտ գիծն արդեն տրված է, կազմակերպական աշխատանքը վճռում է ամեն ինչ, նույն թիվում է քաղաքական գծի իսկ բախտը—նրա կատարումը կամ նրա ձախողումը»: Հետևաբար, կազմակերպական աշխատանքի նշանակությունն ամբողջությամբ նրանումն է, վոր նա բոլշևիկյան քաղաքականության իրականացման գործում մի մարտական զինք է:

Սակայն միջանի կուսակցական կազմակերպությունների պրակտիկ աշխատանքի մանրամասն ստուգումը ՀԿ(Բ)Կ ԿԿ-ի կողմից՝ ցույց է տալիս, վոր բոլոր կուսաշխատողները և կուսակազմակերպությունները ՀԿ, վոր հասկացել են կուսակցական կազմակերպության վերակառուցման նշանակությունը, ուստի և հենց այդ շրջաններում մենք ունեյինք և շարունակում ենք ունենալ զգալի թերություններ տնտեսա-քաղաքական կյանքում: Նույնն է հաստատում նաև Անդրյերկոմի մայիսի 21-ի վորոշումը Հայաստանի լեռնային շրջանների վերաբերյալ: Կազմակերպական հար-

ցերը բարձրացնել մասսաների քաղաքական ղեկավարութեան մակարդակին, ավելի լայնորեն ոգտագործել մեր կուսակցութեան կազմակերպական փորձը գյուղում կուսակցական ամրապնդող կազմակերպութիւններ ստեղծելու համար—անաթի անհրաժեշտ բար ինչը պետք է հասկանան մեր բոլոր կուսակազմակերպութիւնները և մասնավորապես կուսակցութեան շրջանային կոմիտեներէ հրահանգները:

Բեռլինցէնդի, Բառարգեհարի, Մարտունու, Ն. Բայազետի, Ախտայի, Աբարանի, Արթիկի և ուրիշ շրջանները որինակը ցույց է տալիս, վեր կուսաշխատանքի վատ վերակառուցումը, ղեկավարութեան մեթոդը և «հնավարի» աշխատելը պատճառ են լինում տեղերում տնտեսա-քաղաքական աշխատանքի առանձին ճեղքվածքներէ, այն է՝ մերկ վարչարարութեան, ճշունքների, ընդհանրապես ղեկավարութիւն ցույց տալուն, դեպի գյուղացու կարիքներն անհող վերաբերմունքի և այլն:

Այդ շրջաններում թե անցյալ տարիներում և թե մոտիկ անցյալում քաղաքական կռիւտ սխալներ են թույլ տրվել: Կենտրոնը դեռ անցյալ տարի շատ բռն եր արել, վորպեսզի շրջանների կուսակազմակերպութիւններն իրենց դրութեան բարձրութեան վրա կանգնեյին և ուղղելին կատարված սխալները: Սակայն այդ շրջանների կուսակազմակերպութիւնները չանցկացրին կուսակցութեան և մանավանդ ղեկավարութեան մեթոդների բոլոր նիւթան վերակառուցումը վերից-վար:

Բեռլինցէնդի շրջանի աշխատողներից վոչ մեկը չի այցելել թի տակի Որդաքննող գյուղը գարնանացանի կամպանիայի ժամանակ, այնինչ կոլտնտեսութիւնները և մանավանդ մենատնտեսներն սպերատիվ ղեկավարութեան կարիք ունեյին:

Հարկավոր ու անհրաժեշտ է հաճախ լինել գյուղերում, անձամբ դիտել ամեն անհրաժեշտը, պարզել խոցերը, վոմանց փորձը ընդհանրացնել ուրիշների համար, գյուղի քաղաքական ու տնտեսական աշխատանքը բարձրացնելու և ամենորոյա մասսայական աշխատանք տանելու համար:

Նման և ավելի վատ օրինակներ են ավել Արփա, Մալիշկա, Որս գյուղերը, վորտեղ շրջկոմի աշխատողները «ձախլիկ» քայլադրութիւն եյին թույլ տվել, վորի համար և կուսակցութիւնից վտարվեց Բեռլինցէնդի շրջկոմի կազմավարը և դատի տրվեցին տեղի մի շարք ընկերները:

Ախտայի շրջանի Սոուխ-Բուլտի գյուղը մոռացել եյին դե-

կավար աշխատողները (ասենք՝ շատ շրջկոմներ են այդպես իրենց բախտին են թողնում հեռու ընկած գյուղերը): Այդ գյուղի միակ հոգաբարձու՝ քրեական տիպ Շիրին Ավդալովը «հին աղաթով» եր կառավարում գյուղը—«ղամշիով», իր դեռատի աղջկա համար 1500 ու գլխադին առնելով, գողերին հովանավորելով և այլն: Դպրոցի, քաղմասսայական աշխատանքի անուան թի ել տա: Զնայած վոր ԿԿ հատուկ հանձնարարել եր զբաղվել այդ հարցով, այնուամենայնիվ վոչ մի կազմակերպութիւն տեղից չեր շարժվել, մինչև ԿԿ-ի հատուկ հանձնաժողով ուղարկելը: Հարցնում եմ՝ սա ինչի՞ նման է:

Մարտունու շրջանի Դղ-Սարաբա գյուղը մոտ յերկու տարի վոչ մի աշխատող չի գնացել շրջանից, բացառութեամբ միլիցիայական, և բնորոշ է, վոր միակ կուսանդամ Սաշո Պետրոսյանը մինչև այժմ գաղափար չուներ, թե հուշվարին կայացել և կուսակցութեան XVII համագումարը:

Աբարանի շրջանի Թաքաուլու, Մուլադասում, Դուշչի և Կուրի-Բողադ գյուղերում շրջանային աշխատողներ չեն յեղել: Հաջի-Բողորում (շրջկենտրոնից 1 կամ 1½ կմ) 60 տնտեսութիւն կա. կուսակազմակերպութիւն չունեն, 1931 թ. այս կողմը կուսակազմակերպիչ չի այցելել:

Այդ ամենի պատճառն այն է, վոր թվում է, թե կուսակազմակերպութիւնը ճիշտ է հերակառուցված. վորտեղ ըստ կանոնադրութեան կուսկոմ եր լինելու, կազմակերպվել է, վորտեղ՝ կուսակազմակերպիչ—կա: Հետադրութիւնը ցույց է տալիս, վոր ձևական է յեղել վերակառուցումը, առանց նախապատրաստման, առանց XVII համագումարի՝ կուսակազմակերպութեան վերակառուցման վերաբերող վորոշումները քննարկելու, շատ կուսանդամների կարգին բացատրված չի յեղել, թե ինչու յե վերակառուցում կատարվում, վորն է նրա նշանակութիւնը և այլն:

Շատ տեղերում բավականացել են ցուցանակը փոխելով: Որինակ. Զիվա գյուղի կուսակազմակերպիչ Կամար Հովանիսյանն այսպես է կատարել վերակառուցումը. նրանց մոտ է յեկել կոմյերիտիւթեան Յերեանի կոմիտեյի մի աշխատող, վերցրել է կուսանձնական քարտերը, նայել ու տեսել, թե այժմ բլիշ չի լինելու, այլ պետք է լինի նախնական կուսակազմակերպութիւն՝ կազմակերպիչ գլխավորութեամբ: Կոմյերիտական այդ ընկերը գյուղում մնացել է մեկ ժամ և գնացել:

Որդաքննողի կուսակազմ. Սարգիս Սարգսյանը հայտարարել է, թե իրենց մոտ մարդ չի գնացել, ինքը շրջկենտրոն խորհրդակ-

ցուցան և հրավիրվել վերակառուցման խնդիրներով, շրջկոմի տառադրանքով գյուղ և վերադարձել և հայտարարել, թե այլևս բլի՛ն քարտուղար չի լինելու, ինքը մնում և կուսակազմակերպիչ։

Բասարգեչարի շրջանի Շիշկայա դյուղի կուսակազմ. (կուս-թեկնածու) Ղահրաման Արդուլայեվը վերակառուցման և XVII համագումարի վերոշումների մասին իմ տված հարցերին պատասխանել չկարողացավ։ Բացի այդ, կուսթեկնածուներին չի կարելի տալ քաշել վորպես կուսկազմակերպիչ։

Մալիշկայի արտադրական կազմակերպության կուսկոմի քարտուղար ընկ. Սաչիկ Մնացականյանը վերակառուցումից հետո կազմակերպության 6 ժողով և հրավիրել, դարձան աշխատանքների ժամանակ դաշտում միայն 2 անգամ և յեղել։ Իմ հարցին, թե վերակառուցումից հետո ի՞նչպես և ղեկավարում շրջկոմիտեն, և նրանք արդյոք ճանաչում են իրենց հրահանգչին, կոլտնտեսականներն ու կուսկազմակերպության անդամները պատասխանեցին. «Իաշտում աշխատանքի ժամանակ նրան չենք տեսել և ոպերատիվ ոգնություն չենք ստացել»։

Ձևական մոտեցման փաստ են նույնպես հետևյալները. Գե-շիշենդի շրջկոմի բյուրոն մարտի 17-ի նիստում, վորտեղ վերակառուցման հանրագումարներն ելին քննվում, վորտեղ հաստատել բոլոր կուսկոմիների և կուսկազմակերպիչների ցուցակը, բացի Ղարախուրի կուսկազմակերպիչից։ Իմ ստուգումը պարզեց, վոր դրանցից շատերը բնավ չեն յուրացրել XVII համագումարի վորոշումները, չեն կարողացել իրենց աշխատանքը վերակառուցել և առանց ղեկավարության են մնացել և այլն։

Ն.-Բայազետի, Բասարգեչարի, Արթիկի շրջկոմների ղեկավար աշխատողները շարունակում են ղեկավարել ընդհանուր ֆրազներով, բանաձևերով և այլն, փոխանակ ամենուրեք ոպերատիվ կոնկրետ ղեկավարության։ Պատասխանատու աշխատողները կոլտնտեսային դաշտերում քիչ են յեղել, ցանքի հարցերով կոնկրետ չեն դրողվել, չեն ստուգել իրենց վորոշումները և այլն։ Որինակ. Որդաքենդում (շրջկենտրոնից 3 $\frac{1}{2}$ կմ), ինչպես կուսկազմ. ընկ. Մարգարյանն և ասում, ժողդատավորից զատ վոչոք գյուղ չի այցելել, և նույնիսկ շրջհողաթնի վարիչը չի բարեհաճել կոլտնտեսությունն այցելել, չնայած տյնտեղի կազմակերպության միջանի պահանջներին։ Նույնը և Բաշթյանդում, կենտրոնից 4 կմ հեռու։ Մինչևիս այդ տեղերում շատ բացեր կային։

Հարցերի լուծումները հաճախ արվում ելին շրջկոմիտեյի

գլխի վրայով։ Բնորոշ և, վոր ընկ. Պետիկ Թորոյանը (հանրապետական դատախազը) Գեշիշենդի շրջանում յեղած ժամանակ 2 սրվա ընթացքում ստացել և 450 դիմում. դիմումների նույնպես անստույգություն յես ունեցել իմ Բասարգեչարում, Մարտու-նիում և այլուր։ Դրա պատճառն այն և, վոր շրջկազմակերպու-թյունների աշխատողները ժամանակին չեն արձագանգում գյու-ղացու կարիքներին, գյուղ չեն գնում, չեն գրուցում կոլտնտեսա-կանների, մենատնտեսների հետ, լավ չեն ուսումնասիրում գյուղի աշխատանքի թերությունները, չեն հայտարարում դժի խոտո-րումները, ժամանակին անհրաժեշտ միջոցներ ձեռք չեն առնում վարչարարության, քայլադրուցության դեմ և այլն և այլն։

Թե վորքան շրջկոմիտեները կտրված են գյուղերից և կըզը-նախան կուսկազմակերպությանները, կարելի յե տեսնել Ախ-տայի շրջանի Սոուխ-Բուլախ գյուղի որինակով։ Թեպետ այդտեղ 1929 թվականից գոյություն ունի ԼԿՅՑՄ բլի՛ն 12 անդամով, ԼԿՅՑՄ շրջկոմը նրա գոյության մասին գաղափար չունի։

Իերածա փաստերն այնքան ցայտուն են, վոր ձեզնից յուրա-քանչյուրն արդեն համոզվեց, վոր մենք տակավին ձևականորեն ենք կատարել վերակառուցումը։

Ի՞նչպես են աշխատում մեր հրահանգիչները, ի՞նչպես են իրախանացնում նրանք վերակառուցումը, — ահա լիովին ուշա-գրավ հարցեր։ Պետք և նշել, վոր շրջանային և քաղաքային կո-միտեների բոլոր հրահանգիչների աշխատանքի լրիվ պատկերը չու-նենք, բայց յեղած նյութերն ել ցույց են տալիս, վոր մեր հրահան-գիչները տակավին չեն յուրացրել աշխատանքի նոր մեթոդները և հիմնական աշխատանքը չեն ընդգրկել ամբողջությամբ, ուս-տի և նրանց աշխատանքը ձեղքվածքներ ու բացեր ունի։

Միջանի որինակ բերենք։

Դիլիշանի շրջկոմի հրահանգիչ Կուլիեվը 13 կուսկազմակեր-պության և ամբողջված, 1933 թ. սեպտեմբերից յեղել և 3 գյու-ղում։ Շրջկոմի բյուրոն նրա ինֆորմացիան վոչ մի անգամ չի լսել։ Ինքը ընկ. Կուլիեվը չի մշակել XVII համագումարի նյու-թերն ու նոր կանոնադրությունը, նրա որինակին ել հետեւել են սկզբնական կազմակերպությունների ղեկավարները. այս ել այդ կազմակերպությունների աշխատանքի վորակը։

Ն.-Բայազետի շրջկոմի հրահանգիչ ընկ. Կարո Սյվադյանը հիմնական աշխատանքից զատ յերկու դպրոցում ել դասավան-դում և. շրջանի վոչ մի գյուղում չի յեղել։ Ընկեր Սյվադյանը

«ղեկավարում» և, պլենումներում և ժողովներում վերջում և հան-
դես գալիս: Նրա խմբի կուսակազմակերպությունների աշխատան-
քը չի վերակառուցված: Պարզ և, վոր յերբ հրահանգիչների կազմի
այդպիսի յի, կուսակազմակերպիչներին ու կուսկոմիտեների քաղ-
աքականներին ել լավ աշխատանք չի կարելի պահանջել: Ղրանք
իրենց ղեկավարող ընկերներին են հետևում:

Ղրդի, Զորթան և Ն.-Կարմիր-աղբյուր գյուղերի (Շամշադին)
կուսակազմակերպիչները դաշտային աշխատանքների ժամանակ
բրիգադներում չեն լինում: Նրանք կամ տնտեսական հարցեր լու-
ծելու գծով են աշխատում և կամ բրիգադի տնտեսական ու կու-
սակցական կյանքի հետ ընդհանուր բան չունեցող հարցերով:

Ղարաքիլիսայի շրջկոմիտեն 8 որվա ընթացքում հրահանգիչ-
ների ինֆորմացիայի հիման վրա վերակառուցումը «ավարտված»
հայտարարեց: Սակայն բնավ այդպես չեր: ԿԿ-ի նախադգուշացու-
մից հետո նորից գործի անցան, բայց շրջկոմիտեն չբացեց հրա-
հանգիչների սխալները, թերություններն ու պակասությունները,
վորպեսզի ստորին կազմակերպությունների ղեկավարները դա-
տարակվեյին այդպիսով: Իրա պատճառն այն է, վոր մի քանի կուս-
կազմակերպություններ ստորին ողակի ամրացման վճռական կուրս
չընդունեցին, իսկ առանց ղրան վերակառուցումը մնում և
բարի ցանկություն: Փոխանակ ստուգելու կուսկոմիտեի նշանակ-
վող քաղաքականներին և կուսակազմակերպիչներին, փոխանակ
նոր և ընդունակ ընկերներ առաջ քաշելու, մեր հրահանգիչները,
իրքե կանոն, պարզապես «վերնադրում» եյին հներին, չհոգալով,
վոր ղրանց մեջ կան կուսթեկնածուներ և կուսակազմակերպու-
թյուններ ղեկավարելու առայժմ անկարող ընկերներ:

Որինակներ: Թորոս գյուղի (Աղբաբա) վերջնադրված կուս-
կազմակերպիչ Սաթուր Բաղդասարյանը չգիտե, թե իր բրիգադին
ինչքան հող և հատկացված, ըստ կուլտուրաների դարնանացա-
նի ինչպիսիք արված, ֆերման ինչքան կով ունի, արտադրության
ինչ նորմաներ են սահմանված, ինքը վոչ մի թերթ չի ստանում,
չի ուսումնասիրել համագումարի նյութերը և այլն: Ղավիլի գյուղի
(Արթիկի շրջան) կուսկոմի քաղաքականը չի ճանաչում իր կու-
սակցականներին, աչք թող փչելով և զբաղվում շարունակ, չի
ուսումնասիրել համագումարի նյութերը և այլն: Իրանց նման-
ները շատ են:

Մեր հրահանգիչները չպետք և մոռանան, վոր «գործի հա-
ջողությունը կախված և մարդկանց ճիշտ ընտրությունից» (Ստա-

լին), ուստի և «անհրաժեշտ և ղեկավար կադրերով ամրացնե-
լածնից առաջ սկզբնական կուսակազմակերպությունները» (Կադ-
նավիչ):

Յերկրորդ, հիշված սխալների ու բացերի հետ մեկտեղ մեր
հրահանգիչները կանոնադրական սխալներ ել են՝ արել, վորի մա-
սին խոսեց ընկ. Գուրգենյանը, մամուլում ել գրված և: Մեր հրա-
հանգիչները պետք և խորապես մշակեն ու ուսումնասիրեն համա-
գումարի նյութերը և մասնավորապես կուսակցության կանոնա-
դրությունը:

Յեւ յերրորդը աշխատանքի տեխնիկայի բացակայությունն
և, իսկ առանց տեխնիկայի, առանց կուսաշխատանքի մեթոդի
մեր հրահանգիչները չեն կարող բարձրացնել կուսակցական աշ-
խատանքը: Այդ մեթոդի մեջ, իմ կարծիքով, մտնում են՝ տեմ-
պերը, պլանայնությունը, ոպերատիվությունը և կատարման վե-
րատուգումը: Մեր հրահանգիչները պետք և խստորեն պահա-
նեն այդ տաշրերը: Նախաձեռնությունն ել և դեր խաղում. պետք
և լինել նախաձեռնող, աշխատել մի նոր բան տալ: Իժախտա-
բար, մեր հրահանգիչներն առայժմ բարձր տեմպերով չեն աշխա-
տում, նախաձեռնություն քիչ են ցուցաբերում:

Յերկու խոսք աշխատանքի պլանայնության մասին: Պլա-
նով աշխատել՝ չի նշանակում ստանդարտով, արաֆարետով աշ-
խատել: Յես այսպես եմ հասկանում պլանը. յուրաքանչյուր աշ-
խատող պետք և գիտենա և ճիշտ բաշխի իր ժամանակի բյուջեն,
բաշխի հարցերն ու առաջադրությունները, հաշվի առնելով կոն-
կրետ իրադրությունը: Պլան կազմելիս անհրաժեշտ և հաշվի առ-
նել ամենից առաջ, թե ինչն և վճռականը, վորն և ցավոտ կող-
մը, ինչ ողակների վրա անհրաժեշտ և ուշադրություն բեռել, և
ըստ այդ հարցերի բաշխել իր ժամանակը: Միաժամանակ ճշտու-
թյուն և զխցիպլինա ունենալ:

Կատարումը վերատուգելու մասին շատ ենք խոսում, սա-
կայն քիչ բան պնում: Առանձնապես աչքի յին ընկնում Արա-
բանի, Բասարգեչարի, Գեղիշքենդի և ուրիշ շրջանների ընկեր-
ները: Շրջկոմները ուշք չեն դարձնում իրենց վորոշումները ժա-
մանակին և հանձնարարված մարդու ձեռքով կատարելու ստուգ-
մանը: Վերահսկողության բացակայությունը հարվածում և աշ-
խատանքին և մյուս կողմից կազմակերպությանը չի կրթում:
Վերահսկողությունը պետք և այնպես դրված լինի, վորպեսզի

վոչ մի առաջադրանք չսպրդի տվյալ հիմնարկի կամ կազմակերպության ղեկավարի աչքից:

Մեր հրահանգիչ ընկերներից շատերը մեխանիկորեն են հասկանում ոպերատիվ աշխատելը: Յերեկվա խորհրդակցությանը մի շարք հրահանգիչների յեղութիւնները կոնկրետ ինչ ապացուցեցին: Նրանք ինչպէս կոնկրետ ասել չեյին կարողանում, ըստ ազգանունների, ով, ինչքան, ինչու, յերբ և այդ կատարվել և այլն: Վերջինս նրանք ոպերատիվ չեն աշխատում, դեռ չեն վարժվել մանրամասն ուսումնասիրելու առանձին յերեկութիւնները, փաստերը, չեն սիրում իմանալ այս կամ այն որոշումների քանակն ու վորակը: Չի կարելի շարունակել այսպես աշխատել, ընկերներ, պետք է յուրաքանչյուր հրահանգիչ պատասխանատվություն դրա հաջորդ տեղում ոպերատիվորեն լուծելու, բոլոր անկյուններն ու որակները թափանցելու, գաստրոյորություն չանելու, առաջավոր կազմակերպութիւններից վորքան կարելի յե շատ փորձ առնելու, ինքն իր վրա ավելի շատ աշխատելու, և յեթե այդպես աշխատեն մեր հրահանգիչները, մենք կկարողանանք մեր կուսակցական աշխատանքը բարձրացնել:

Յերկու խոսք կուսինֆորմացիայի մասին: Մեր շրջկոմիտեները կի ներկայացրած իրենց նյութերի մեջ պետք է բանային կուսաշխատանքի բացերն ու պակասութիւնները, վորպեսզի կի-ի համար հեղտանար այս կամ այն ցուցում տալը և կամ ընդհանրացումներ անելը: Սակայն այդ նյութերում վոչ մի խոսք չկա աշխատանքի իսկական վերակազմության ընթացքի մասին: Ամեն բանի մասին խոսվում է, բայց բացերի մասին՝ և վոչ մի խոսք: Մինչդեռ կի-ի բրիգադների նյութերն ապացուցում են, վոր ամեն ինչ ու բարեհաջող չե շրջաններում:

Վերակազմուման ընթացքի մասին կի-ին միմիայն 18 շրջկոմ են ինֆորմացիա տվել, այն ու մեծ մասամբ անբովանդակ, քաղաքական պետք յեղած վերլուծութիւնը չկա, կատարված սխալները չեն հայտաբերված, ըստ այդ ինֆորմացիաների՝ տեղերում ամեն ինչ լավ է: Բնորոշ և Ախտայի շրջկոմի ինֆորմացիան, քարտուղարի փոխանորդ ընկ. Մուրադյանը 4 եջում պատմում է ամեն ինչ, բայց վոչ մի խոսք Սոուխ-Բուլախի խոցի մասին: Յեթե կուսակցական պատրաստականութիւնը և XVII համագումարի վորոշումների մշակմանը վերաբերող կետում գրգռվե, թե «կուսակցականներից վոմանք չեն յուրացրել կուսակցական գծի գլխավոր մոմենտը...», այսինքն՝ թե ցած է կուսանդամ-

ների պատրաստականութիւն մակտրդակը, ապա պետք է ինքնաքննադատորեն հետեցնել, թե շրջկոմի թույլ աշխատանքի արդյունքն է այդ, թե շրջանում թույլ և դրված մարքս-լենինյան կրթութիւնի գործը և այլն, այնինչ նա այդ մասին հարեանցիորեն և գրում: Իսկ հետո՝ թե ինչ «մարտական տեմպ է մտել գարնանացանի պլանների կատարման մեջ կուսաշխատանքը վերակազմեցելուց հետո», կոնկրետ վոչինչ չի գրում:

Արթիկի շրջկոմի քարտուղարի փոխանորդ ընկ. Ասրյանը գրում է. «Հրահանգիչների մեջ ամբարցրինք կենդանի մարդկանց ուսումնասիրելու դիտակցութիւնը և կատարման վերաստուգումը»: Ինչպես: Հետո՝ «շրջկոմի միջոցառումների շնորհիվ կարողացանք հարեանգիչների միջոցով կազմակերպել և ապահովել կուսամասայական աշխատանքը բրիգադներում» և այլն: Շրջկոմի ինչ միջոցառումներ—անհայտ է: Յեւ ելի մի շարք ընդհանուր ֆրեզներ:

Շամշադինի շրջկոմի քարտուղարի փոխանորդ ընկ. Ավագյանը 10 ընդհանուր հարցով թվում է, թե այժմ հրահանգիչներն ինչով են զբաղվելու, բայց վոչ մի խոսք այն մասին, թե մինչև այժմ ինչ է արված, շրջկոմն ու հրահանգիչներն ինչպես են կարողացել իրացնել ամենքիս հայտնի այդ խնդիրները, ինչպես և ինչ ուղիներով են մտածում անցկացնել, ինչպես են վերակազմել իրենց աշխատանքը:

Գորիսի, Սիսիանի և այլ տեղերի ինֆորմացիաները և ապացուցում են, վոր տեղերում ընկերները չեն հասկացել քաղ-ինֆորմացիայի լուրջ նշանակութիւնը, այն, թե ինչին է նա պետք և ինչպես պետք է գրել: Ընկերներ, քաղինֆորմացիայով պետք է լուսաբանել կոնկրետ փաստերը, հրաժարվել շարունակաբարից, ընդհանուր դրութիւնը շարադրելուց և քննադատորեն վերաբերվել դեպի իր աշխատանքը և մերկացրած բացերի հիման վրա թվել ձեր միջոցառումները:

Մի յերկու խոսք հրահանգիչներին ողնելու մասին: Հրահանգիչներն են սկզբնական կուսակազմակերպութիւնների, գյուղերի, կոլտնտեսականների հետ կապն իրականացնողները: Ապահովված են արդյոք շրջկոմները, քաղկոմները լավ հրահանգիչներով: Պետք է նշել, վոր հրահանգիչների կազմի կոմպլեկտավորումը հարթ անցավ: Ըստ Համկ(բ)կի կ-ի վորոշման շրջկոմների և քաղկոմների ապարատների լավագոյն աշխատողները պետք է մնային հրահանգիչ, շտաբերը, չհատկանալով հրահանգիչի պատասխանատվու-

թյունն ու նշանակութիւնը, սկսեցին հրաժարուիլ աշխատանքից
ԿԿ-ն եւ մի քիչ ավելի հարկադրական միջոցներով վերաբերվեց ա-
ռանձին ընկերներէ: Հրահանգիչները վորոշված կազմը վերջնականը
չե. փորձի շրջանը դեռ չենք ավարտել: Միջանի շրջկոմներ, ինչպես՝
Աղբաբան, Վեդին, Մխիթանը, Ն. Բայաղետը, հրահանգիչներով
ապահովված չեն, յեթե դրան ավելացնենք այն, վոր նկատի առ-
նվածներէց վոմանք եւ կմաղվեն նրանց վերջնական հաստա-
տումից հետո, ապա հարկ կլինի, վոր ԿԿ-ն այսորվանից լրջորեն
դրաղվի հրահանգիչներէ ընտրութեան հարցով:

Սակայն լավ հրահանգիչներ ունենալուց գտտ պետք ե նրանց
աշխատել սովորեցնել: Ընկ. Կազանովիչը հրահանգիչներէ մասին
ասում եր. «Այդ հրահանգիչները հին տիպի հրահանգիչներ չեն,
վորոնք գալիս եյին, ստուգում եյին կուսկազմակերպութեաններէ
արձանագրութեանները և վոչ մի իրավունք չունեյին տեղում
վորեւ անհրաժեշտ միջոցի դիմելու: Այժմ այդ կլինի մի հրահանգիչ,
վորը տերիտորիալ կուսկազմակերպութեաններէ վորոշ խումբ
կունենա և պատասխանատու կլինի նրանց աշխատանքի հա-
մար»: Այստեղից պարզ ե, վոր հրահանգիչն առանց ԿԿ-ի և շրջ-
ջանային կոմիտեաների քարտուղարներէ սխտեմատիկ ողնու-
թեան այդ աշխատանքից դուրս չի հանի: Բանն այն տեղն ե
հասել, վոր հրահանգիչներն իրենք են սկսել ոգնութեան ու դե-
կալարութեան պահանջել: Յեւ նրանց պահանջները շատ ար-
դարացի յեն:

Բայց դրա հետ մեկտեղ հրահանգիչներէ միջև աշխատանքը
սխալ ե բաշխված: Որինակ, Կոտայքի շրջանն այնպես ե բաշխ-
ված, վոր հրահանգիչներէց մեկը 40 կոմունիստի յե սպասար-
կում, իսկ մի ուրիշը՝ 200. Աշտարակի շրջանում մեկ հրահանգիչի
ամբացված են 5—6 կազմակերպութեան, իսկ մի ուրիշին՝ 15,
այն ել ամբողջ շրջանում ցրված: Բացի այդ, յենթաշրջաններէ
սխտեմատիկ վտանգ ունենք Ղարաքիլիսայի, Վաղարշա-
պատի, Գեղիքենդի և ուրիշ շրջաններում:

Վատ հրահանգիչներէ մասին խոսելուց հետո խոսենք նաե
լավերի մասին: Որինակ, Ղափանի շրջանի հրահանգիչ Մարտի-
րոս Գյուլխասյանը մշակել ու յուրացրել ե XVII համագումարի
վորոշումները, պրակտիկ աշխատող ե, ուսումնասիրել և ճանա-
չում ե կենդանի մարդկանց, նրա աշխատանքի կենտրոնը կազ-
մակերպութեան անդամներէ կրթութեան խնդիրն ե, գիտե իր
կոլտնտեսութեաններէ «մանրունքը», կուսակցական հարցերում

արագորեն ե կողմնորոշում, զգայուն ե դեպի կենդանի մարդիկ,
ճանաչում ե կուսակցականներէց յուրաքանչյուրի, անկուսակ-
ցական կոլտնտեսականի հոգին, իր սկզբնական կազմակերպու-
թեաններում վերակառուցումից հետո լավ ե գրել աշխատանքը

Փաշալվի շրջանի հրահանգիչ ընկ. Գնունին խելամիտ ե,
պերատիվ, ինքն իր վրա լավ ե աշխատում, նախաձեռնող ե, իր
գործը վատ չգիտե:

Մխիթանի շրջկոմի հրահանգիչ ընկ. Սուրեն Թումասյանի
լավ աշխատանքի մասին «Ս. Հայաստանում» յերեւի կարդացել
եք: Վատ չեն աշխատում Մարտունու շրջանի հրահանգիչներ
Յեղիսյանը, Վարդանյանը և ուրիշները:

Վատ չի լինի, յեթե մեր թույլ հրահանգիչները հալասար-
վելին լավերին:

Մի յերկու խոսք մեր հրահանգիչներէ կենցաղային ե կուլ-
տուրական կարիքներէ մասին: Լավագուցն աշխատանքի համար
մեծ նշանակութեան ունեն կենցաղային պայմանները, փոխա-
դրութեան միջոցները, հրահանգիչի կուլտուրական լավագուցն
սպասարկումը: Յեռ տղաներից հաճախ եմ նամակներ ստանում:
Ահա ինչ ե գրում ընկ. Եվոյանը. «Վերակառուցումն անցկացնե-
լուց հետո մեր նյութական դրութեանը վատացավ. մինչև վե-
րակառուցումը մենք իբրեւ բաժվարներ ստանում եյինք 350 ու-
աշխատավարձ, իսկ այժմ՝ 300 ու: Գրեթե ամբողջ ամիսը գյու-
ղում ապրելով, յերկու տան ծախս ենք անում, վոր անպայման
ազդում ե մեր բոլորի վրա: Մեր մատակարարումն ել նախա-
նելի չի, մեզ բացառապես չեն հայթայթում վոչ արդյունաբե-
րական ապրանքներ, վոչ մթերքներ. գրեթե 8 ամիս չենք ստա-
ցել շաքարի նորման, ել չենք ստում այնպիսի մթերքների մա-
սին, ինչպիսին են յուղը, պանիրը, բրինձը և այլն, վոր բոլո-
րովին չենք ստացել: Վատ ե դրված փոխադրական միջոցներէ
հարցը, վոր անդրադառնում ե մեր աշխատանքի հաջողութեան
վրա. լավ ձիեր չունենք, իսկ յեղածների համար ել կեր չկա:
Մենք անհրաժեշտ ենք համարում հրահանգիչներէ նյութական
դրութեանը բարելավելու միջոցառումները մշակելիս նկատի ու-
նենալ մեր պահանջները»:

Պետք ե հայտնեմ, վոր թե Անդրեյերկումը և թե կուսակցութեան
ԿԿ-ն մոտիկից դրաղվել են հրահանգիչներէ աշխատանքի պայ-
մաններէ բարելավման հարցով: Կուսակցութեան Յերկրային կոմի-
տեն արդեն վորոշում ունի հրահանգիչներին հեծանիմներ տա-

լու, նույնպես և նրանց փակ բաշխիչներին կցելու մասին, բայց այդ, իհարկե, ամենը չէ. մեր ԿԿ-ի որակարդի մեջ են հրահանգիչներին արտահագուստ տալու, նրանց փոխադրական միջոցներով, գրականութունով ապահովելու հարցերը և, վերջապես, նրանց աշխատավարձի հարցը վերանայված է: Ընդհանրապես ԿԿ-ն ամենալուրջ ուղարկություն կդարձնի նրանց նյութական կենցաղային պայմանների վրա:

Միջանի խոսք նոր պայմաններում աշխատանքի բաժանման մասին: Սկսած քարտուղարից ու նրա փոխանորդից մինչև հրահանգիչը պետք է սահմանադատված լինեն աշխատողներից յուրաքանչյուրի պարտականությունները: Շրջաններում քարտուղարների փոխանորդները մի տեսակ դիմադրելով են, իրենց աշխատանքի կոնկրետ ու անմիջական որոշումները չունեն, այլ կատարում են քարտուղարների այս կամ այն առաջադրանքները: Ցեղ բոլորովին իրավացի չե Մարտունու շրջանի քարտուղարի փոխանորդ ընկ. Քրիստի վանդատն այդ մասին: Փոխանորդը պետք է աշխատի քարտուղարի ղեկավարությամբ, բայց այդ չի նշանակում, թե նա իր կոնկրետ պարտականությունները չի ունենալու: Անհրաժեշտ է այստեղ ել կիրառել արտադրական սկզբունքը:

Հաճախ հրահանգիչը չի կարողանում կողմնորոշվել, թե ինչից սկսի իր աշխատանքը, ինչի ձևով դարկի, և դառնում է կամ հողբաժնի հրահանգիչը, կամ դործկոմի հրահանգիչը և մի այլ բան, բայց վոչ կուսաշխատող: Նա պետք է ամեն ինչ ինքը շանի, անմիջական տնտեսական խնդիրները չպետք է իր վրա վերցնի, չդիմադրի տեղական ընկերներին ու կազմակերպությունները, այլ ոգնի նրանց, կուսակցական աշխատանքով ապահովելով տնտեսական խնդիրների կատարումը: Փաստեր ել կան, վոր մեր հրահանգիչը միմիայն տնտեսական հարցերով է զբաղվում, տնտեսական թեքման մեջ և ընկնում, մոռանում է կուսաշխատանքը, իսկ ուրիշներն ընկնում են ուրիշ չափազանցությունների մեջ՝ չեն ցանկանում տնտեսական հարցերով զբաղվել: Յերկուսն ել ճիշտ չեն: Կուսաշխատանքը չի կարող կապակցված չլինել տնտեսականի հետ: Հրահանգիչի աշխատանքը կուսակցական կազմակերպական և դաստիարակչական աշխատանք է: Ձեր աշխատանքին կհավասարվեն գյուղական մյուս կազմակերպությունները, յեթե ձեր աշխատանքը դրված լինի իր դրության բարձրության վրա:

Ուսումնական դաստիարակչությունից, կուսակազմակերպություն

61128-67

այցելելիս այնպես աշխատանք տանել, վոր տեղական ընկերները մանրամասն ուսումնասիրեն իրենց գյուղի, կոլտնտեսություն, կուսակազմակերպության բոլոր «մանրուցները», նրա ցավերը, կարողանան ուսումնասիրել յուրաքանչյուր կոմունիստի, անկուսակցական ակտիվիստի, կոլտնտեսականի աշխատանքները, ճիշտ դասավորել նրանց ըստ ողակների, իր աշխատանքի մեջ արմատացնել կատարման ստուգումը, կիրառել առաջավոր կազմակերպությունների փորձը և այլն—անսովորական այն հիմնական պահանջները, վոր դրվում են շրջկոմների և քաղկոմների հրահանգիչների առջև: Դրանով հրահանգիչները կկարողանան բոլշևիկյան բովանդակությամբ հասկանալ կուսաշխատանքի կազմակերպական նոր ձևերը:

Սակայն մեր հրահանգիչները քիչ են զբաղվում կենդանի մարդկանց դաստիարակումով, նրանց չեն սովորեցնում կոնկրետ աշխատել, չեն հրահանգում, չեն ղեկավարում: Դյուղերից մեկում հարց ես տալիս մի շարքային կուսակցականի, թե ի՞նչ է կարգում: Պատասխանը շարունակ՝ «Նոր» հայտատան», Ստալինի ձառը և այլն: Յերբեմն վախենում են ասել, թե վոչինչ չեն կարգում, խառնում են: Իսկ հարցնե՞ս ի՞նչ է յուրացրել, պատասխան չկա: Մեկ ել՝ մեր գյուղական ընկերները գեղարվեստական գրականություն չեն կարգում: Մեկը իմ հարցին—կտրդում ես արդյոք գեղարվեստական գրականություն—պատասխանեց՝ իսկ արդյոք կարելի՞ չե կարգալ: Դա Մարտունու շրջանի է: Ազիմամանում եր: Ձեր խանգարի, վոր մեր հրահանգիչները մտածելին այդ հարցի մասին, գեղ. գրականությունն արմատացնելին վոչ միայն գյուղական ակտիվի շրջանում, այլ հենց իրենց ել կարգային:

Յերբ յես մի խմբակի ունկնդիրներից մեկին հարցրի, թե ինչ է հասկացել պրոպագանդիստի զրույցից, նա չկարողացավ պարզ ձևով թվել զրույցի հիմնական մոմենտները: Այդ՝ նրանից է, վոր զբաղյալները չեն կապվում կոնկրետ միջավայրի, ավյալ գյուղի, կոլտնտեսության և ամբողջ շրջանի կյանքի հետ: Պրոպագանդիստը հաղի չի առնում յուրաքանչյուր ունկնդրի մասվոր կարողությունը և այլն:

Փաշարվում հետաքրքրվեցի նաև, թե ինչպես է կատարվում քաղուսուցման վորակի ստուգումը: Պարապմունքն անկազմակերպ եր, շարունակ, հարցերը տրաֆարետային եյին, պատասխանները՝ սերտած: Դաստիարակչական աշխատանքի այդպիսի զրակտիկան զրասակար է, դա ևս իր տեսակի դաստիարակչություն է:

Դաստիարակչական աշխատանքից ավելի մենք յերեմին վարչարարություն ենք կիրառում, շատ ենք տարվել դատական-կուսակցական տույժերով: Սկզբնական կազմակերպությունների համար կադր ընտրելիս դործի դրվագները լինում են (հաճախ բզուր) վարկաբերկված և վոչ-հեղինակավոր, վորոնց համար անհարմար և կուսաշխատանք գլխավորել: Կոտայքի շրջանի 52 կուսակազմակերպիչներից և կուսկոմիտեների քարտուղարներից 21-ը կուստույժեր ունեն: Նույնպիսի դրուկություն և Բեշիշքենդի, Բասար-գեշարի, Ն.-Բայազետի, Մարտունու և ուրիշ շրջաններում:

Յեվ չնայած վոր ստորին ողակի կադրերի գործն այդպես վատ դրուկյան մեջ է, այնուամենայնիվ ընկերները լուրջ չեն վերաբերվել Դարաչիչակի կուբների համար անհրաժեշտ վորակի ու քանակի ընկերներ ընտրելու մասին ԿԿ-ի արած պահանջին: Վորոշ շրջաններ մինչև այժմ թեկնածուներ չեն տվել, մի քանիսն էլ տվել են այնպիսի ընկերների թեկնածուներ, վորոնց ուղղում են շրջանից հեռացնել կամ վորոնք անպետք են: Հայտարարում եմ, վոր ԿԿ-ն խստորեն կհարվածի ընկերների նման վերաբերմունքին դեպի կադրերի պատրաստման և վերապատրաստ-տենների քարտուղարները: Պետք է կազմակերպվի կուսակցության շրջկոմի-տեները և անհատներ վարդապետ և և ուրի համար թեկ-նածուներ վարդապետ և և կուսակցական ղեկավար որդաններ:

Այդ դեռ բոլորը է: Անհրաժեշտ է, վոր շրջանային կոմի-տեները լրջորեն ձեռնար և կադրերի պատրաստման գործին իրենց շրջաններում: Դրանով կկարողանանք անպետք, թույլ, վարկաբերկված ընկերներին փոխել: Թե վորքան ղեռնա աղբա-կալված են մեր առանձին խորհրդային և կուսակցական կազմա-կերպությունները, բերեմ միջանի ակնառու որինակ:

Վահան Մկրտչյան—Վ.-Ա.խտայի գյուղխորհրդի նախագահ, կուսանդամ, մի շարք հանցագործություններ ունի, կապ ունի կուսակցության հետ, մինչև այժմ պատասխանատվության չի կանչված:

Սլար Մուսա-ողլի—Սուլակի գյուղխորհրդի նախագահ, կուսանդամ, գողերի հովանավոր, դատվել է, դատապարտվել, բայց առայժմ նստած չէ և աշխատում է:

Յակով Վասիլյեվ—Յեկենովկայի գյուղխորհրդի նախագահ, հարբեցող, գյուղում հեղինակություն չունի, աշխատանքով քիչ է հետաքրքրվում:

Համ. Մինասյան—Արաղդայանի գյուղխորհրդի նախագահ,

գյուղացիների հետ կոպիտ և վարվում, կապ ունի գողերի և քրեա-կան տարրերի հետ, աչք թող փչող է:

Արամ Գալստյան—Թայչարուխի գյուղխորհրդի նախագահ, սերմֆոնդը բաշխելիս առաջին հերթին տվել է իր ազգականնե-րին, վորոնք կարիքավոր չեն, գյուղացիների հետ կոպիտ է, հա-ցահատիկը ցրել է տվել, գործը դատախազի մոտ է:

Բասարգեշարի շրջանի դատական որդաններում կա շրջկենտ-րոնի ղեկավար աշխատողներ, այն է՝ Պետրանկի կառավարչի, Ֆինբաժնի վարչի, կոմունալ տնտեսության վարչի և ուրիշների 17 գործ. 35 գործ էլ կա գյուղական ղեկավար աշխատողների մա-սին, որինակ, Աբել Սարգսյանի, վորը Բասարգեշարի գյուղխոր-հրդի նախագահն է, պարապում էր կաշառակերություն, և ան-կանոն է բաշխել սերմֆոնդը. Թալիբ Մուսայելի, վորը կուտնտե-սություն նախագահ է, միջանի անգամ դատապարտված է կաշա-ռակերության և յուրացման համար և այլն:

Սյրպիսի որինակները շատ են Մարտունու, Բեշիշքեն-դի, Արթիկի և ուրիշ շրջաններում:

Աշխատանքն այսպես շարունակել չի կարելի, մանավանդ Մնգրյերկումի մայիսի 8-ի վորոշումից հետո, վորը ԿԿ-ին և շրջ-նանային կոմիտեներին պարտավորեցնում և լրջորեն ձեռք զար-կել կադրերի ուսումնասիրմանը և դասավորմանը վերից-վար: Յեւ-նելով դրանից, անհրաժեշտ է, վոր մենք վերադառնալով, մեծ աշ-խատանք տանենք շրջանային կենտրոնի, գյուղի ու կուտնտե-սության ղեկավար կադրերի ստուգման գործում, սկսած ղեկավար-ներից մինչև պահեստապետը, կթողը, պահապանը և այլն: Գյուղ-ում պետք է նստած լինեն լավագույն, չարատավորված մարդիկ:

Յեւ վերն ասացի, թե շրջանային աշխատողները շատ են տարվում կուստույժերով: Այդ չի նշանակում, իհարկե, թե հանցա-գործներին չպետք է պատժել. բայց ճշման մեթոդն իրեն միշտ չի արդարացնում: Մեր շրջանային կոմիտեները տույժ տալուց հետո չեն հեռուում ուղղվելուն և դաստիարակիչ աշխատանքին: Որինակ, Բաշ-Աբարանից Վաղարշակ Բոգոյանն ունի 3 կուս-տույժ: Յեւ նրա գործունեությունը ծանոթանալով այն յեղրակա-ցությունն եմ յեկել, վոր նրան ուղղել կարելի չէ: Խաչատուր Կա-րապետյանը (Աբարան) ունի 4 տույժ, Զանգիթափայից Բարսեղ Խաչատրյանն ունի 7 հանդիմանություն լավելու համար և այլն (զարմանալի չէ, թե ինչու այդպիսի տիպը կուսակցությունից չի վտարվում): Բլիսերի, Զանգիթափայի կուսակազմակերպության գրեթե բոլոր անդամները տույժեր ունեն. ընկ. Աբել Սարգսյանը

(Բասարգեչար) ունի 6 տույժ, Բասարգեչարի շրջանի ժողդատավոր Զեյնալ Բարայելը՝ 4 տույժ, նույն տեղի հողբաժնի վարիչ, այժմ Զոդի խորհրդակցության գերեկատու Վաղարշակ Գրիգորյանը՝ 4 տույժ, նույն տեղի արհեստհրդից Արմենակ Զաքարյանը՝ 4 տույժ և այլն:

Մարտունու շրջանի 161 կուստնդամ և թեկնածու, այսինքն կազմի 55⁰/օ-ը, տույժեր ունեն: Վերջերս 78 հոգի վտարված են, կուստույժ են ստացել 73 մարդ, վերոնցից 11-ը՝ յերկու անգամ, 5-ը՝ յերեք անգամ, 10-ը՝ յերեքից ավելի: Տույժերի մեծ մասը յեղել են հարբեցողության, թայֆարազության, կովարաբության համար:

Շրջկոմների նիստերի որակարգերի մեծ մասը վատ աշխատանքի և տույժերի հարցերն են բռնում (Ղափանի շրջան՝ 25 հարցից 10-ը տույժերն են. Յերևանի կոմիտե՝ 25 հարցից 13 տույժեր և պատասխանատվության հարցեր): Առանձնապես աչքի յե ընկնում Բիշիշքենդի շրջանը:

Այդ, ընկերներ, ազգման միջոց չե, այդ աշխատողներին դատախարակելու միջոց չե, այլ նշան այն բանի, թե ինչպես դեռ վատ ենք աշխատում: Պետք և վերանայել կուստույժերը, ուսումնասիրել պատճառները, և յեթե ընկերն այդ ժամանակի ընթացքում ուղղվել և, այժմ լավ հարվածային և, կուսակցության և կառավարության բոլոր առաջադրանքները կատարում և, ապա հանդիմանությունները պետք և ջնջել, իսկ հետագայում աշխատել, վոր նախքան հանցավոր արարքներ կատարվելը կանխել միջոցներ ձեռք առնվեն:

Մի յերկու խոսք արտահաստիք հրահանգիչների մասին: Կուս. պատ. որդ. բաժինն իր փոքրիկ ապարատով չի կարող ընդգրկել բոլոր շրջանների աշխատանքն ու ղեկավարությունը: Մենք պետք և արտահաստիք հրահանգիչների ինստիտուտ կազմակերպենք: 28-ն արդեն ունենք, վատ չեն աշխատում: Վորովհետև նրանց հետ սխառմատիկ աշխատանք ենք տանում, նրանց մեջ կուսաշխատանքի ճաշակ ենք զարգացնում, ղեկավարում ենք, հրահանգում, դատախարակում: Վատ չի լինի, վոր շրջ. կոմիտեներն ևլ գործի անցնեն և ակտիվ ստեղծեն: Արտահաստիք հրահանգիչ աշխատանքի համար անհրաժեշտ և՛ չգիմազրկել նրան, պատասխանատու դարձնել իրեն արված առաջադրանքները կատարելու համար, զգոյուն վերաբերմունք ունենալ դեպի նա, լավ հրահանգել, լսել նրան, աշխատանքի մեջ նախաձեռնություն տալ նրան և հսկել կատարմանը: Յեթե լավ աշխատենք հրահանգիչի հետ,

կնշանակի գլուխ բերել կուսակցության կողմից մեր վրա դրված աշխատանքը ամբողջությամբ:

Մի յերկու խոսք ևլ կուսհամագումարի նյութերն ուսումնասիրելու մասին: Ճիշտ և ամբողջապես, վոր կուսակցականների և անկուսակցականների գաղափարական-քաղաքական դաստիարակման հարցերը և կուսկազմակերպությունների վերակառուցումը կապվում են XVII համագումարի նյութերը խորապես ուսումնասիրելու հետ: Անշուշտ դրանով շատ և բարձրանում մեր կազմակերպության անդամների քաղաքական մակարդակը: Իսկ այդ հատուկ նշանակություն ունի մեր դուրդական կազմակերպությունների համար, վորովհետև այժմ մարքս-լենինյան ուսուցման հարցը սուր և զրված քաղաքում, ապա դյուղում հարյուրապատիկ ավելի սուր և՛ (կազանովիչ): Յես պետք և կտրուկ կերպով ընդգծեն, վոր համագումարի այդ կարևոր առաջադրանքը կատարելու համար մենք քիչ բան ենք արել: Վերջ և պատճառը, վոր համագումարի նյութերը վատ են մշակվել, ընկ. ընկ. Ստալինի և Կազանովիչի ղեկուցումները թույլ են յուրացված: Շատերն ասում են, թե գրականություն չկա և կամ աննշան քանակով և ստացված: Այդ ճիշտ և, մանավանդ թյուրքերենի վերաբերմամբ:

Հարցնենք՝ ինչպես և գործը այնտեղ, վորտեղ բավարար քանակով նյութեր են ստացվել: Նախ, շրջ. կոմիտեներն ընկ. ընկ. Ստալինի և Կազանովիչի ղեկուցումներով առաջին հերթին չեն ապահովել դյուղական կազմակերպությունները: Յերկրորդ, հրահանգիչներից և խոշոր կուսկոմիտեների քարտուղարներից վոմանք իրենք չեն կարդացել: Վերջ բերած որինակները լրացնենք: Թթու-Ջրի կուսկազմակերպիչը (դյուղի ուսուցիչը) մեր հարցին պատասխանեց, վոր ընկ. Ստալինի ղեկուցումից զատ մյուս նյութերն աչքի չի անցրել: Նույն դյուղի կոլտնտեսության կուսկոմի քարտուղար ընկ. Ոհանջանյանը բնավ չի կարդացել Դիլի-Չանի շրջկոմի հրահանգիչ Կուլիեով և Քիմկոմբինատի կուսկոմի քարտուղար Պողոս Պողոսյանը համագումարի նյութերն աչքի չեն անցրել: Ել ստորին ողակներն ինչպես մշակեն այդ նյութերը: Ել կուսկազմակերպության և բոլշևիկյան աշխատանքի ինչ լավ վերակառուցում սպասենք:

Զուգամը քթերիս տակն և, և յուրաքանչյուր կուսակցականի պարտականությունն և բարձրացնել իր քաղաքական պարտատնության մակարդակը, յուրաքանչյուր հրահանգիչ պարտավոր ևլուրջ զբաղվել թե իր տննական և թե իր կազմակերպության

անդամները դադարեցան քաղաքական մակարդակի բարձրացումով։ Առանց XVII համագումարի նյութերն ուսումնասիրելու, առանց կուսակցական գրականությունը, լրագրերն ու ժուրնալներն աչքի անցնելու չի լինի շարժում դեպի առաջ, առանց դրան կազմակերպական նոր ձևերի մեջ մենք չենք կարող նոր բովանդակություն դնել։ Այդ պետք է ամուր հիշենք և անհապաղ միջոցներ ձեռնարկենք այդ ուղղությամբ յեղած ճեղքվածքները վերացնելու համար։

Համագումարը հատուկ ուշադրություն նվիրեց անկուսակցական տկտիվի հետ աշխատելու հարցերին։ Ի՞նչ դրություն էր այդ աշխատանքը և ինչպես պետք է դնել այն։ Դրեթե բոլորովին բացակայում էր տկտիվի հաշվառքը, նրանց ուսումնասիրելու, դաստիարակելու և աճեցնելու աշխատանքը։ Այնինչ ամեն մի կոմունիստի առաջնահերթ խնդիրներից մեկն է՝ անկուսակցական մասսաները կապել կուսակցության հետ, նրանց ներգրավել՝ կատարելու կուսակցության ու կառավարության կողմից մեր առջև դրվող խնդիրները։ Հենց այն, վոր գյուղական կուսակցական կազմակերպությունները շատ փոքրաթիվ են, գրեթե յերկու տարի յե, վոր կուսակցությանն անդամագրվելը դադարեցված է, իսկ դրա հետ մեկտեղ գոտեմե ել ավելի կիրճատի կուսակցականների թիվը,—այդ ամենը մեզ հարկադրում է առանձին վճռակա-նությամբ ուժեղացնել աշխատանքը անկուսակցական աշխատա-վորների, կոլտնտեսականների և աշխատավոր գյուղացիների մեջ։ Շատ դանդաղ և դնում աշխատանքը։ Ի՞նչ պետք է անել։

Առաջին հերթին առավելագույն չափով ուսումնասիրել ան-կուսակցական ախտիվը և ըստ ստեղծել համակրողների խմբեր կազմակերպելու համար, վորին պիտի նախորդի այդ խմբերն ընդունելիք անձերի ուսումնասիրությունը։ Ուսումնասիրել պետք է կենդանի, վոչ տրաֆարետով, վոչ անկետայով, ինչպես Դիլի-շանի ընկերներն էլին ցանկանում անել։ Այդ քիչ է պետք է դե-կավարությունն ապահովել Ընկ. Կազանովիչը համակրողների խմբի մասին ասում էր. «Դործը շատ կարևոր և լավ է, հարկավոր է միայն, վոր կուսակցական կերպությունները համակրողների խմբե-րին համապատասխան ուշադրություն նվիրեն և նրանց մեջ իսկապես վորակյալ դադարեցական-քաղաքական աշխատանք տանելին»։ Այստեղից պարզ է, վոր պետք է արագացնել այդ գործը, խուսափել մեխանիկական մոտեցումից, չընկնել քանակի հետևից. ավելի լավ է՝ քիչ, բայց լավ, և համակրողների խմբե-րի կազմակերպումն այնպես դնել, ինչպես կուսակցությունն է

դահանջում։ Այդ աշխատանքը պետք է համարել Հայաստանի կուսկազմակերպության առաջնակարգ խնդիրներից մեկը։

Մակայն մինչև այժմ 2—3 տեղ միայն դիմել են համակրող-ների խմբեր կազմակերպելուն։ Ինչո՞ւ յե այդպես։ Վորովհետեւ ընկերները վախենում են ձախողելուց, քանի վոր նախապատրաս-տական աշխատանք չի տարվել։ Հանձնարարում եմ համակրող-ների խմբեր կազմակերպելու գործում դեկավարվել դերեկտիվ ցու-ցումներով, վորոնց քանակը բավարար է։

Միջանի խոսք կոմյերիտական կազմակերպության աշխա-տանքի վերակառուցման մասին, վորը մեզնում ամբողջապես կա-դում է։ Շրջկոմները դրանով վատ են զբաղվում, մենք ել բավարար ուշադրություն չենք դարձնում։ Կոմյերիտականների հետ վերջին խորհրդակցության ժամանակ պարզվեց, վոր շատ կազմակերպու-թյուններում կանոնադրական մի շարք սխալներ են կատարվել. վերակառուցմը ձևականորեն է ընթանում, և թերեւ, յեթե շըր-ջանային կոմիտեները ժամանակին հաշվի առնեյին կազմակե-րպությունների վերակառուցման ժամանակ կատարված սխալնե-րը և բուլլեյիտին ոգնեյին կոմյերիտական կազմակերպություն-ներին, ապա այդ սխալները չեյին լինի։

Մի յերկու խոսք կուսակցության գոման մասին։ Վերջե-րս, ինչպես յերևում է, շրջանային կազմակերպությունները կու-սակցության գոման վերաբերյալ չեն անհանգստանում և ամեն մի նախապատրաստական աշխատանք դադարեցրել են։ Մարդիկ այսպես են մատնում. քանի վոր մենք յերրորդ հերթն ենք ընկել, ժամանակ կա, իսկ տյժմ զբաղվենք ուրիշ հարցերով։ Այս այն մասին է վկայում, վոր միջանի կուսաշխատողներ չեն կարողա-նում ամենորյա պրակտիկ քաղմասսայական աշխատանքը կապել գոման խնդիրների հետ։ Անհրաժեշտ է մինչ գոտեմը մեծ աշխա-տանք տանել թե կուսակցականների և թե մանավանդ անկու-սացականների մեջ, անհրաժեշտ է գադափարապես և քաղաքա-կանորեն պատրաստել նրանց այդ գործին, վորպեսզի գոտեմը առ առավելագույն արդունքներ, վորպեսզի մինչև վերջը մեկացվին այս կամ այն կազմակերպության բացերն ու սխալները, յերևան գա կուսակցությանը կպած թշնամի և ոտար տարրերի իսկական դեմքը։ Իսկ այդ ամենը հրամանով չի արվում, դրա համար ան-հրաժեշտ է սխտեմատիկ ուժեղացրած աշխատանք տանել։ Ահա ինչն են մոռանում մեր շրջանային կուսաշխատողները, և ձեզ, հրահանգիչներիդ համար անհրաժեշտ է անել դրանից բոլոր հետևությունները։

Զտման պատրաստվելիս պակաս նշանակություն չունի տնտեսական գործերը կարգի բերելը, այսպես կոչված «մեռած» մարդկանց յերևան հանելը և այլն: Փաստերը խոսում են այն մասին, վոր այդ գործը վատ և դրված: Ղամարվի կաղմակերպությունն իր հաշվետվության մեջ մարդկանց $\frac{1}{4}$ -ը ցույց և տալիս «մեռած» հոգիներ: Հաշվառքի ու հաշվետվության հարցերը կարգավորելու համար մենք այս օրերը մոբիլիզացիա տրել և շրջաններն ենք ուղարկել հատուկ ընկերներ: Հարց՝ շրջկոմներն իրենք միջին չեյին կարող տնել այդ հարող եյին, բայց աշխատողներից վոմանք սովորել են սպասել, վոր կենտրոնից դան և հարկադրեն անել: Ընկերներ, պետք է հորվածայնորեն և խելացի կատարել ԿԿ-ի առաջադրանքը կուսանդամների և թեկնածուների հաշվեքարտերի ստուգման մասին: Ստուգել պետք և ամեն մի քարտ առանձին, զրուցելով կենդանի մարդու հետ, մրոցնել անհրաժեշտ ուղղումներն ու ճշտումները և այլն: Այդ կատարելով միայն մենք իրավունք կունենանք ասելու, թե զտմանը պատրաստ ենք:

Այսպես, ընկերներ, թույլ տվեք վերջացնել խոսքս: Հատուկ բանաձևեր չենք ընդունի, վորովհետև դեռ նորերս եր, վոր Համ. Կ(Ը)ԿԿ-ն կոնկրետ վորոշում ընդունեց կուսկազմակերպությունների վերահսկողական ընթացքի մասին, և յես հավատացած եմ, վոր այս խորհրդակցությունից հետո մեր հրահանգիչները, վերադառնալով իրենց շրջանները, մի անգամ ել հիմնովին կվերանայեն XVII համագումարի նյութերը, նույն կարգով կթողովեն գյուղի ու կոլտնտեսության ղեկավար ակտիվը և կմշակեն այնպիսի կոնկրետ միջոցառումներ, վորոնք կապահովեն մեր կուսակցական աշխատանքի բարձրացումը:

Պ. ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ԲԱՂԲԱԺԻՆԸ ԿԱԴՐԵՐԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՄԱՆ ԶԶՈՐ ՄԻՋՈՑ Ե

Ի՞նչպես ենք հասկանում մենք քաղաքների դերը: Մեր դերը կայանում է նրանում, վորպեսզի մենք մեր քաղաքական միջոցառումներով ապահովենք ՄՏԿ-ների սպասարկման մեջ գտնվող կոլտնտեսական հիմնական խնդիրների կատարումը: Պարզ է, վոր այս բոլորը մենք կարող ենք անել կենդանի մարդու միջոցով, առաջին հերթին՝ կոմունիստների միջոցով: Ի՞նչպիսի մարդկային մատերիալ ունեյինք մենք մեր տրամադրության տակ, մեր աշխատանքի առաջին շրջանում: Յեթե չհաշվենք կոլտնտեսային ակտիվը, իսկ այդպիսիք այն ժամանակ համարվում եյին նրանք, ովքեր ավելի շատ խոսել դիտեյին, մենք մեր աշխատանքի մեջ հանդիպեցինք հետևյալ խնդրին, վոր կուսակազմակերպության զգալի մասը հեռացված եր կուսակցությունից 1932 թ. պլանները չկատարելու համար: Հաճախ եյին մարդկանց հեռացնում կուսակցությունից նրա համար, վոր չեյին կատարել սովորած պլանները: Մենք մի շարք այդպիսի մարդկանց հարցերը վերանայեցինք և ստիպված յեղանք նորից վերականգնելու: Մենք հանդիպեցինք և այնպիսի կատեգորիայի մարդկանց, վորոնք ունեյին խոսելու ստիլ, վորոնք սիրում եյին յերկար խոսել և վորոնք ընդհանուր ձևով եյին խոսում բոլոր շրջանների նկատմամբ: Բաղբաժինը վերցրեց իր վրա մի պարտականություն—սովորեցնել նրանց խոսելու ձևը և ստիպել նրանց խոսել այնպես, ինչպես անհրաժեշտ է: Թուրք Զեյվալում մի ընկեր յերբ զեկուցում եր, յես նրան ասացի, վոր այդպես չպետք է խոսել և այնպես չպետք է անել, վորպեսզի գյուղացիները ծոծրակները քորեն, հորանջեն և ասեն, թե յերբ պետք է վերջանա այս ժողովը: Հ. Զեյվայի կոլխ. նախագահը

նույնպէս սիրում եր շատ խոսել: Յեւ նրան սովորեցրի իրեն
խնդիրներն սահմանից դուրս չխոսել, այսպիսով, առաջին հեր-
թին մենք սովորեցրինք գյուղի ղեկավարներին, վորպէսզի նրանք
առհասարակ չխոսեն, վորպէսզի նրանք հարցերը կոնկրետ դնեն
և անուն ազգանունները ասեն, թե ովքեր են մեղավոր այսինչ
գործի համար և այլն: Մյուս խնդիրն այդ այն է, վոր մենք սո-
վորեցրինք այլևս ռապորտներ չտալ մեզ: սկզբում մենք ստանում
էինք ռապորտներ, վորտեղ գրված եր լինում «ձեր անմիջական
բոլորիկյան ղեկավարութեամբ մենք այս աշխատանքը տարանք»
և այլն: Հետո մենք այլևս ռապորտներ չենք ստանում: Այժմ
գործ ենք պահանջում և վոր թե ռապորտ Ռապորտներն միջո-
ցով շատ անգամ աչքակապութեւն են անում: Ասում են, այս-
ինչ որը ցանքսը վերջացրինք կամ այսինչ գործը վերջացրինք,
գնում ենք և անանում, վոր դեռևս մի քանի որից հետո պետք է
վերջացնեն: Մյուս խնդիրը դա՝ առանձին կոմունիստները ուշա-
դուրջան անելու խնդիրն է, ինչպէս են այդ կոմունիստները
թիչ են կարդում, ինչպիսի մաքրութեւն կա նրանց տանը, ար-
դի՞ք նա կարող է կոլխոզի մեջ այս կամ այն խնդրի շուրջը ճիշտ
ազդեցիկ ասանել: Ինչպէս ենք մենք հետաքննալ կոմունիստների
մակարդակը բարձրացնում: Դա դժվար գործ է: Յե՛վ յեթե յես այժմ
ասեմ, վոր բոլոր հետաքննալ կոմունիստներին դարձրել ենք առա-
ջավոր, դուք ինձ չհամաձայն: Մենք ունենք կոմունիստներ, վո-
րոնք անդրադետ են, կոմունիստներ, վարոնք դեռևս անորոշակ չունեն
կարգալու և այդպիսի մարդկանց մենք յերբեմն նաժիմի տակ
ենք գնում այն իմաստով, վոր նրանց ասում ենք՝ դու կոմու-
նիստ ես, սոցիալիզմի կառուցման համար աշխատող և շինարար
ես, պետք է լինես պատրաստված, շատ անգամ ֆելիտոնի ձևով
տալիս ենք թերթում, կամ կոլխոզի ընդհանուր ժողովում խոսում
ենք այդ մասին: Յերբեմն այդ կոմունիստը գալիս է և ասում՝
ընկ, Պետրոսյան, իմ հեղինակութեւնը դցեցիք, ել յես ինչպէս
կարող եմ այնտեղ աշխատել: Մենք կուսակցութեւնից հեռացրել
ենք 5—6 հոգու, այն ել քրեական հանցագործութեան համար:
Այժմ պլանների կատարման մասին: Պլանները կարելի չէ
կատարել, բայց մենք խնդիր ենք դնում—հասկանալով են կա-
տարել այդ պլանները, թե զոտով: Պլանների կատարումը մենք
համարում ենք կոմունիստի դաստիարակման հզոր լծակներից
մեկը: Այս տարի հետ անացող կոլխոզներին ցույց ենք տալիս
որինակելի աշխատանքի փորձ: Կան կոլխոզներ, վորտեղ պետք
է այդ աշխատանքը կատարել ազդեցիկ այն միջոցով. տեղ

եւ կա, վոր պետք է պրոպագանդայով դբաղվել, ինձ թվում է
վոր մասսայական աշխատանքի մեջ մոռացվել է պրոպագանդայի
խնդիրը, ասենք, որինտեղ, կանանց աշխատանքի ասպարեզում, յե-
րիտասարդներն մեջ, նույնը կարելի չէ տանել նաև թեյի սեղանի
շուրջը, միայն պետք է իմանալ, թե ում ինչպէս մտնենալ:

Կա տեղ, վոր պետք է ոգտագործել տեղական ինիցիատի-
վան, ինչպէս, որինտեղ, յերիտասարդները մեզ դիմել էյին բերքի
պաշտպանութեան գործն իրենց վրա վերցնելու համար: Մենք,
ինարիկ, ոգտագործեցինք այդ ինիցիատիվան և այդ փորձը տե-
ղափոխեցինք ուրիշ տեղեր: Որինտեղ՝ անհատական սոցմարցման
պայմանագրերի կնքելը ձերերի հետ, վորոնք այդ ուղղութեամբ
իրենց վրա պարտականութեւններ են վերցնում: Յեւ անձամբ
պայմանագիր եմ կնքել Գառնիկ Հովհաննիսյանի հետ, վորն ան-
գրագետ եր և պետք է սովորեր 2—3 ամսվա ընթացքում չրի
նման կարգալ, ինչպէս ինքն ես սում: Յեւ պայմանագիր կնքեցի՝
յեթե նա այդ խոստումը կտտարի, յես նրան 4 գիրք կնվիրեմ,
նա կատարեց, յես ղրկեցի 4 գիրք նրա ուղածներից և գրեցի
գրքի վրա՝ նվեր խոսքի տեր կոմյերիտական Գառնիկ Հովհան-
նիսյանին քաղաքանից: Յեթե խոսք եք տալիս, պետք է անպայ-
ման կատարել, վորովհետեւ սա կապված է հեղինակութեան հետ:
Յեթե քաղաքանիք խոսք է տալիս, վոր այսինչ որը պետք է այս
գյուղում լինի, յեթե կառք չլինի, ավտո չլինի, պետք է վոտքով
գնալ, վոր ասած խոսքը կատարել, այլապէս խոսք տալ և չկա-
տարել, դա կղցի քաղաքանի հեղինակութեւնը: Զեյվայի գյուղ-
պայները անկադմակերպ ժողովուրդ են, յերեք ամսվա ընթաց-
քում յես յերեք որը մեկ անգամ կամ 5 որը մեկ անգամ յեղել
եմ այնտեղ և ցույց եմ տվել, վոր քաղաքանիք իր խոսքը կա-
տարում է:

Մյուս խնդիրը, դա դասակարգարին պայքարի ձևերի խն-
դիրն է: Կա դասակարգային պայքար, վոր յերեսանց շատ անմեղ
է յերեւում, այնքան անմեղ, վոր կարծես վոչինչ չկա այդտեղ,
որինտեղ վերցնենք Աղաջխատուն գյուղը. կոլտնտեսութեւնը լավ
է աշխատում, կարծես ամեն ինչ լավ է գնում, դասակարգային,
պայքար չկա, սակայն կանայք աշխատանքներին չեն մասնակե-
ցում, անգրագիտութեւնը չեն վերացնում:

Մենք խնդիր ենք դրել Աղաջխատուն կազմակերպութեւն-
ների տակ կարճ ժամանակամիջոցում վերացնել այդ: Մի ուրիշ
որինտեղ. Ներքին Սաթուրիտում մի լուր է տարածվել և հա-
մոզմունք դարձել, վոր ինչքան ել քաղհան անեն, միեկունս ե՝

մի աշխարհ կհաղթի: Իսկ այնտեղ կուսակցական աշխատողները
քերականներին կողպեք են դրել և վռչինչ չեն ասում դրա մասին.
սա ևս դասակարգային պայքարի մի ձև է, վորի դեմ պետք է
պայքարել:

Այժմ թույլ տվեք միջանի խոսքով ասել թերթի մասին.
քաղաքային թերթի տիրաժը հասնում էր 500-ի, այժմ 2500 և
դարձել առաջ լույս եր տեսնում 5 ուրը մեկ անգամ, իսկ այժմ
2 ուրը մեկ անգամ: Պահանջն այնքան մեծ է, վոր շատ գյուղե-
բուծ լիմիտ ենք տալիս, թե այսքանից ավել չպետք է բաժա-
նորդագրվել, վորովհետև թուղթը չի բավականացնում: Մենք հո-
հաժար չենք տալիս, դեռ մարդիկ իրենք են ծախսում մարկայի
համար՝ նյութերը փոստով ուղարկելիս: այդ ինչիցն է, նրանից,
վոր հողված գրողը դիտե, վոր թերթում կտալագրվի, կամ ընթացք
կտրվի: Մեր շրջանում լույս են տեսնում Շրջկոմի և քաղաքային
թերթերը: Յերբեմն թերթերը գյուղ են գնում, կոլտնտեսական-
ների առաջին հարցն է. քաղաքային թերթը, «Կոլխոզ Փրոնալը» բե-
րել էս: Այս ինչ է ցույց տալիս. վոր «Կոլխոզ Փրոնալը» ավելի
մոտ է մասսաներին: Յեւ մինչև չկարդամ թերթը, վերջին սրբա-
գրությունը չանեմ, չեմ թույլ տա տպագրելու: Այստեղ խոսվեց
«Անաստված»-ի մասին, վոր նա թույլ է: Անցյալ տարի նրանք
փորեցին 12 հեկտար այգի, իսկ այս տարի առանց մի կողմի
ծախսելու ամբողջ այգիները փորեցին. անցյալ տարի 180 հեկ-
տար ցանքը վերջացրին հունիսի 5-ին, իսկ այս տարի մայիսի
մեկին: 2ի կարելի ասել, վոր այս բոլորը արդյունք է ճնշման,
ճնշման տակ այսպիսի պլանները չի կարելի կատարել, ընդհա-
կառակը, կահաբեկվեն: Դիտեմ դեպքեր, յերբ ահաբեկվում են և
թողնում կոլխոզը: Մեզ մոտ այդպիսի փախուստ չկա, ընդ-
հակառակը, կոլխոզային վերելք տեղի յե ունեցել 16,7 տոկոսով:
Մենք պետք է մոտենանք յուրաքանչյուրին կոնկրետ, պետք է
կոլտնտեսականների բոլոր սերունդներին վտոջի կանգնեցնենք
բերքի համար: Մամաղարում մի բրձա կա 74 տարեկան՝ անունը
Նեչո, Նեչո բրձեն կոլխոզում աշխատում է, մեջքը կուցրած մի
ձերուռի յե, նա նկատում է, վոր ջահերները լավ չեն աշխատում
և անո այսպես թերթի միջոցով մի նամակ է գրում ջահերին,
Հայրոյն, և ասում.— յես այսքան ծեր եմ, բավականին աշխարհ
նեմ, իսկ դու ջահել ես, հալա մի աշխարհ իջունես: Այս թերթը բո-
լոր բերդադներում ընթերցվեց: Որինակ, պիոներկա Բնդուշ Դանի-
լանը նստում է թվաբանական հաշիվ տեսնում, թե քանի հեկտար
ցանք անեն, վորպեսզի ավելի շատ հաց ստանան, վորի հետեան-

քով իր հորը նամակ է գրում թերթի միջոցով. «Միրելի պապա,
յեթե 16 ցանտներ ցանենք, աշխարհիս կստանանք մի փութ հաց...
Իսկ յես խոսք եմ տալիս ուսմանս մեջ առաջինը լինելը»:

Բնդուշի նամակի հետևանքով Մամաղարի պիոներներն էրենց
կովարի միջոցով նամակ են գրում, թե այսքան ջեղ կկազմա-
կերպենք, վորպեսզի բամբակի բերքը պաշտպանենք, և այդ խոս-
տումը նրանք կկատարեն, վորովհետև նրանք լավ դիտեն, վոր
բալնիկի խոսքը գործ պետք է լինի:

Ի՞նչպես ենք մենք հասկացել մարդկանց այս կամ այնինչ
սխալն ուղղելը: Որինակ, այսպիսի մի դեպք՝ քաղաքային և գալիս
մի մարդ և գանգատվում է իր աշխարհի համար: Նրա գանգատի
հիման վրա գնում ենք հենց իրենց գյուղը, կանչում ենք իրեն,
իրենց կոլխոզիկները մոտ և լսում նրա գանգատը: Այնտեղ
մենք նրան համոզում ենք, վոր այդ սխալ է, վոր իդուր է այդ
մասին նա գանգատվում և այդտեղ նա բավականաչափ համա-
տում է իր ընկերներին, համոզվում այդ խնդրում: Լինում են
մարդիկ, վորոնք ուղղակի չեն ցանկանում աշխատել, այդպիսի-
ներին մենք կանչում ենք մեր տրամադրության տակ, աշխա-
տեցնում, խրախուսում, և միառժամանակից հետո նրանք առա-
ջավորների շարքերումն են գտնվում: Վերցնենք Հունաստանից
յեկամ Հունանը, վորին ծուռ Ունո յես ասում, նա վախենում է
ասել, վոր յերկու մատակ ունի, վախենում է ասել, վոր ուղում
է մահճակալ գնել, մենք նրան այնպես փոխեցինք, այնպիսի
աշխատանքի լծեցինք, դարձրինք բրիգադեր և նա հիմա ամե-
նահարվածային աշխատողներից մեկն է և այժմ բոլորը դադարել
են նրան ծուռ Ունո ասելուց:

Ի՞նչպես են աշխատում քաղաքային աշխատակիցները. նախ
է առաջ պետք է ասել, վոր ամեն ուր ժողով չենք ունենում.
բայց աշխատանքից առաջ և հետո մի 10—15 բուզե վորոշ խնդիր-
ների մասին խոսում ենք: Յեթե դուք մի վորեւ մարդու աշխա-
տանքի յեք ուղարկում և ասում, գնա արա այնպես, ինչպես
խելդդ կտրում ե՝ շատ անգամ նա ավելի լավ է աշխատում, վո-
րովհետև նա հնարավորություն է ունենում հանդես բերելու
այդտեղ իր ինիցիատիվան:

Ի՞նչպես մենք վերակառուցեցինք մեր կուսակցական աշխա-
տանքը: Պետք է ասել, վոր ստրուկտուրային վերակառուցումը
մենք դեռ չենք վերջացրել: Ինչո՞ւ չենք վերջացրել: Մենք գուցե
փոքր սխալ ենք կատարել, բայց մենք պահանջում ենք, վոր
յուրաքանչյուր կոմունիստ, վոր կազմակերպության մեջ էլ վոր

լինի, նա վոչ միայն պետք է իմանա ընկ. Ստալինի ղեկընցումը, այլ այդ կետերի համաձայն մի բան կատարած լինի: Ընկ. Ամատունու հետ խոսելիս ասացի, վոր մենք միտեղ դեռևս վերակառուցումը անց չենք կացրել, նա ասաց՝ «վոչինչ, միայն այնպես արեք, վոր գործ լինի»: Մեր նշանաբանն է, վոր յուրաքանչյուր բնկեր, յուրաքանչյուր աշխատող յերբ գյուղ է գնում, մի հետք թողնի գյուղում, վորպեսզի գյուղացին չասի թե՛ «յեկավ խոսեց ու գնաց», այլ պարզ ու վորոշ կերպով տեսնի նրա աշխատանքի արդյունքը: Ավելին: Մենք կոմունիստների աշխատանքը, նրանց բնութագրերը գտման ժամանակ կվորոշենք նրանով, թե ինչպիսի տեղեկանք կստանան իրենց կոլխոզից ու գյուղացիներից: Կան բնկերներ, վորոնք կարծում են, վոր չի կարելի քաղբածնի պետերին քննադատել, այդ, իհարկն, սխալ է: Յուրաքանչյուրն իր աշխատանքի մեջ կարող է սխալներ ունենալ, իսկ այդ սխալներն անհրաժեշտ է քննադատել: Ավտորիտետը ձեռք է բերվում աշխատանքով: Մենք գերբնական մարդիկ չենք, մենք նույնպես կարող ենք այս կամ այն թերությունն ու սխալն ունենալ: Իսկ այդպիսի սխալների շարքին են պատկանում այն քաղնարկադները, վոր մենք ունեցել ենք. համառ աշխատանքով մենք կուղղենք այդ սխալները և հաջողությամբ կավարտենք գյուղ. աշխատանքները:

ՍՏՈՐԻՆ ԿՈՒՍՈՂԱԿԻ ՅԵՎ ԿՈՒՍԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Կուսակցական քաղկոմների և շրջկոմների բաժինների վերացումը, շրջկոմների աշխատանքի պրակտիկայում պատասխանատու-շրջիկ հրահանգիչների ինստիտուտ հաստատելը, բղխում էր նրանից, վոր անհրաժեշտ էր քաղկոմների և շրջկոմների աշխատանքի ծանրության կենտրոնը փոխադրել սկզբնական կուսակցական կազմակերպությունները, վորոնք իրենց հերթին կուսակցական մասսայական աշխատանքի ամբողջ ծանրությունը պետք է փոխադրեյին կուսակցական ստորին ողակը՝ ցեխ, բրիգադ, վորովհետև այդտեղ է, վոր լուծվում են տնտեսական ու քաղաքական կարևորագույն խնդիրները:

Վերահաստատման կազակցությամբ մեր շատ կուսակցական կազմակերպություններ չկարողացան ըստ հարկին իրադրոթեկ 17-րդ համագումարի վորոշումներից բղխող և սկզբնական կուսակցական կազմակերպության աշխատանքի բովանդակությունը կազմող խնդիրը:

Այնինչ մինչև այժմս ել տեղի յեն ունենում ստորին կուսակցական ողակի կազմակերպական կառուցվածքի վերաբերյալ վեճեր մի շարք շրջաններում, այդ թվում նաև այնպիսի առաջավոր կազմակերպություններում, ինչպիսիք են՝ Ֆերևանի, Լենինականի, Ալլահվերդու կազմակերպությունները:

Հատկապես կառուցվածքային ձևականության հետևից ընկնելն էր, վոր վորոշ չափով շեղեց կուսակազմակերպությունների ուղղորդությունն իրենց կուսակցական-մասսայական աշխատանքի ծանրության կենտրոնը ցեխ ու բրիգադ փոխադրելուց և դրանով

խիստ սկզբնական կուսակցական կազմակերպության աշխատանքի բովանդակությունը բարելավելուց:

Կոմունիստական ձևական վերակառուցումը վոչ միայն շեղել է կուսակցական կազմակերպությունների ուղղորդությունը ստորին ողակների վճռական ամրապնդման խնդիրներից, այլև հաճախ կուսակցության կանոնադրության խախտման պատճառ է հանդիսացել, վորի հետևանքով մի շարք քաղաքային ու շրջանային կուսկազմակերպությունները կուսակցական սկզբնական յեռաստիճան կազմակերպություն են ստեղծում այնտեղ, վորտեղ կանոնադրությունը չի թույլատրում այդ (վորտեղ կոմունիստների թիվը հարյուրից պակաս է): Կամ, ընդհակառակը, վորտեղ կանոնադրությունը թույլատրում է (կոմունիստների թիվը հարյուրից ավելի է) և այդ պահանջում են արտադրության շահերը (Սլավովերդու հանքերը), յեռաստիճան սխառեմ չի ստեղծվում սկզբնական կուսկազմակերպության կառուցվածքում:

Հաճախ վիճում են այն հարցի շուրջը, թե խմբակային կուսկազմակերպիչն ընտրվում է, թե նշանակվում. ցեխում, բրիգադում կամ արտադրական մասում, յեթե աշխատում է յերեքից քիչ կոմունիստ, կուսկազմակերպիչ պետք է ունենալ, թե վոչսրանք խնդիրներ են, վորոնք, ինչ խոսք, վոր հափազանց կարևոր է իմանալ, սակայն վորոնց պատասխանը կուսակցությունը տվել է: Սակայն մեծ մասամբ հակված են այն կարծիքին (Ցերեան, Լենինական), վոր յեթե բրիգադում կամ ցեխում կա մեկ-յերեք կոմունիստ, ապա կուսկազմակերպիչ չպետք է նշանակվի, պատճառաբանելով, թե ում մեջ պետք է կատարվի կուսակցական աշխատանքը, յերբ կոմունիստ բոլորովին չկա: Սակայն նրանք մոռանում են, վոր անկուսակցական բանվորական և կոլտնտեսական մասնայում, ցեխում, բրիգադում մասնաշախկան քաղաքական աշխատանք ծավալելը նույնպես կուսակցական աշխատանք է: Ցեղ յեթե բրիգադում աշխատում է նույնիսկ մի կոմունիստ, ապա կուսկոմը կամ սկզբնական կուսակցական կազմակերպության կազմակերպիչը նրան կուսկազմակերպիչ է նշանակում: անկուսակցական մասնայում կուսակցական-մասնաշախկան և գոտիարակչական աշխատանք կազմակերպելու և կատարելու համար: Մի փոքր տարբեր են խմբակային կուսկազմակերպիչի խնդիրները. խմբակային կուսկազմակերպիչը, բացի վերոհիշյալից, պետք է պարապի նաև ներկուսակցական աշ-

խատանքով (կուսխմբակի փողով, կոմունիստների բաշխումը, կոմունիստների ավանդարդային դերի բարձրացումը, կուսբեռնավորում և այլն): Խմբակային կուսկազմակերպիչն արդեն չի նշանակվում, այլ ընտրվում է կուսակցական խմբակի փողովում:

Պետք է միանգամ ընդմիջտ վերջ տալ իրարանցմանը, վերակառուցման սխեմներ կազմելու գործին և կուսակցական կազմակերպությունների ամբողջ ուղղորդությունը մոբիլիզացիայի յենթարկել կուսակցական աշխատանքի բովանդակությունը բարելավելու խնդիրների շուրջը, կուսակցական-մասնաշախկան աշխատանքի ծանրության կենտրոնը ցեխ, բրիգադ փոխադրելու շուրջը: Ցեխերում, բրիգադներում և արտադրական առանձին մասերում կուսակցական խմբակների կատարած ծավալուն աշխատանքը վճռական գործոն հանդիսացավ արտադրական առաջադրանքների ու պլանների կատարման մեջ, արտադրության մեջ կոմունիստների առաջատար դերը բարձրացնելու բնագավառում: Վերցնենք, որինակ՝ Ցերեանի մեխանիկական գործարանի խառատային ցեխը, վորտեղ, շնորհիվ կուսխմբակի կատարած մասնաշախկան աշխատանքի, կոմունիստների ավանդարդային դերի բարձրացման, կատարվել են արտադրական առաջադրանքները 1933 արտադրական տարվա բոլոր յեռամսյակներին: Այդ կուսխմբակի աշխատանքի փորձի փոխադրումը կուսակցական մյուս կազմակերպությունները մեծ հափով ողնեց ընդհանուր ճակատն ուղղելու, արտադրական պլանների կատարումը ապահովելու համար և այդ ասպարեզում բավականաչափ հաջողություն ձեռք բերվեց:

Նման աշխատանք են կատարել նաև մեր առաջավոր կոլտնտ. կուսկազմակերպությունները և դա, ինչ խոսք, մեծապես նպաստեց այս տարվա դարնանացանի հաջող ավարտմանը:

Կուսակցական բոլոր գիրեկտիվներին կենսագործումն ապահովելու նպատակով կուսակցական կազմակերպությունները պետք է աշխատանք ծավալեն՝ ճիշտ բաշխելու կուսակցական ու կոմյերիտական ուժերն արտադրական ճակատամասերում, մանավանդ յերեկոյան ու գիշերային հերթափոխություններում, ինչպես և ճիշտ բաշխեն կուսակցական պարտականությունները և սխառեմատիկաբար ստուգեն դրանց կատարումը:

Կոմունիստների միջև կուսակցական պարտականությունները պետք է բաշխել այնպես, վոր նրանք առաջին հերթին

ապահովեն արտադրական խնդիրները իրագործումը (կոմունիստների և կոմյեդիստականների ախտիվ աշխատանքն արտադրական խորհրդակցություններում, նրանց առաջատար դերը հարվածայնությունն ասպարեզում, ռացիոնալացման ու գյուտարարությունն աշխատանքներում, տեխնիկային տիրապետելու ասպարեզում և այլն), ձգտելով, վոր արտադրությունն մեջ կոմունիստների առաջատար դերին զուգակցվի նրանց ախտիվ մասնակցությունը կուսակցական կյանքին և մարքսիստական-լենինյան պատրաստությունն անընդհատ բարձրացումը:

«Պարտականությունները բաշխելիս պետք է նկատի առնել, վոր վարչական-տեխնիկական ղեկավար կազմը, ինչպես և բարձր վորակավորում ունեցող բանվորները, չծանրաբեռնվեն ի միաս արտադրության մեջ իրենց ունեցած պարտականությունների, իսկ ամենազլխավորը՝ վոր ինժեներները, տեխնիկները, վարպետները և բարձր վորակավորում ունեցող բանվորները չընդվեն այնպիսի պարտականություններով, վորոնք կրում են վոչ դարձարանային աշխատանքի բնույթ» (Համկ(բ)Կ Կենտկոմի՝ «Ցեխում ու բրիգադում կատարվող կուսակցական-մասսայական աշխատանքի վերաբերյալ» վորոշումից): Կուսակցական-կոմյուրիտական ուժերը և կուսակցական պարտականությունները բաշխելիս անհրաժեշտ է խստիվ հաշվի առնել յուրաքանչյուր կոմունիստի, մանավանդ կուսակցության թեկնածուի, ցանկությունն ու ընդունակությունը և առավելագույն ոգնությունը կազմակերպել ամեն մի կոմունիստին՝ կուսակցական պարտականությունների կատարման գործում:

Իրականում տեղերի կուսակցական կազմակերպություններն իրենց աշխատանքի պրակտիկայում հեռու յեն վերոհիշյալ պայմաններին հետևելուց: Կուսակցական պարտականությունների կատարումը հաճախ ձևական բնույթ է կրում և հանդում է գրասենյակայնություն: Կազմում են կոմունիստների մի տարվա, յերբեմն ել յերկու տարվա անփոփոխ, ստանդարտային ցուցակներ, նրանց կուսպարտականություններով, ապա դրանք մոռացվում են, չեն ստուգվում: Դրանից առաջ է զալիս այն, վոր կուսկոմի քարտուղարը, լավագույն դեպքում կազմակերպության մի բուռն ախտիվը, իր ուսերի վրա յե տանում կուսակցական աշխատանքի ամբողջ ծանրությունը

իսկ կոմունիստների զգալի մասը մնում է «առանց աշխատանքի»:

Պետք է միանգամ ընդմիշտ հաշվի առնել, վոր կուսակցական պարտականությունները հանդիսանում են կոմունիստների մարքս-լենինյան դաստիարակության մեթոդներից մեկը և յուրաքանչյուր կոմունիստի պարտադիր խնդիրներից մեկը:

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

(ՅԵՐԼԱՆԻ ԲԱԳԻՈՒՄԻ ՈՐԱՏԱՆԳՆԵՐԻ)

Ինչ կցված 18 որոշումների մեջ մտնում են քաղաքի թե-
թե արդյունաբերություն, սննդի արդյունաբերության ձեռնարկ-
ները և սովխոզները:

Աշխատանքի անցնելուց հետո իմ առաջին հիմնական խնդ-
րերն է յեղել 17-րդ կուսամասերում և 18-րդ կուսամասերում
վերականգնել կուսակցական սկզբնական կազմակերպություն-
ները, ոգնել այդ կազմակերպություններին՝ գործարաններում
բարձրացնելու յուրաքանչյուր կոմունիստի կազմակերպչական ու
ավանգարդային դերը և նրանց միջոցով ապահովել ղեկավարու-
թյունն անկուսակցական բանվորներին նկատմամբ:

Վերականգնման ընթացքում յես ամեն կերպ աշխատել եմ
ղեկավարվել Համկոմի կենտկոմի այն վորոշումով, ըստ վորի
կուսակցական կազմակերպությունների վերականգնմանը չպետք
է տալ կամպանիոն բնույթ, այլ պետք է անցկացնել, վորպես
հերթական աշխատանք, գործարան-գործարանի հետևից: Բացա-
ռությամբ 4 որոշումների, վորտեղ վերականգնումը անց է կաց-
ված յեղել մինչև իմ աշխատանքի անցնելը, մյուս որոշումներում
վերականգնումը անց եմ կացրել յես անձամբ: Վերականգնման
ընթացքում իմ հիմնական խնդիրն է յեղել՝ ուսումնասիրել յու-
րաքանչյուր կոմունիստի, ոգնել անդական կուսակցական կազ-
մակերպության՝ այդ կոմունիստներին ճիշտ դասավորելու ըստ
ցեղերի և բրիգադների:

Վերականգնման հետևանքով այդ 18 որոշումներում ու-
նենք 12 կուսակցական կոմիտեներ, 6 գործարանային կուսակ-
մակերպիչներ և 43 կուսակցական խմբակներ: Վերականգնման
ընթացքում յես հատուկ ուշադրություն եմ դարձրել կոմիտե-
ների քարտուղարների և գործարանային կազմակերպությունների
ընտրման վրա: Ինչ հաջողվել է այդ աշխատանքներում առաջ
քաշել մեք լավագույն կոմունիստներից: Դրանցից համարյա բո-
լորն ունեն միջանի տարվա կուսակցական աշխատանքների
ստաժ: 3 հոգի ունի 5 տարուց ավելի կուսակցական աշխատանք-
ների ստաժ, մեկ հոգի 5 տարվա ստաժ, 8 հոգի 3 տարվա ստաժ,
4 հոգի 2 տարվա ստաժ և միայն մեկ հոգի կուսակցական աշ-
խատանքների մեկ տարվա ստաժ: Կոմիտեների քարտուղարնե-
րից 5 հոգի ավարտել են Կոմ. համալսարան, 3 հոգի ավարտել են
կուսգիտություն, իսկ մնացածներն ավարտել են քաղաքական վո-
րեն խմբակ:

Հատուկ ուշադրություն եմ դարձրել նաև ցեղային կուս-
կազմակերպիչների (վորոնց թիվը հասնում է 107 հոգու) ստուգ-
ման և ընտրման խնդրի վրա: Ցեղային կուսկազմակերպիչների
մեծամասնությունը յես արդեն ճանաչում եմ: Իմ առաջ խնդիր
եմ դրել մոտ ժամանակներում բոլորին ճանաչել, ինչպես «Պրավ-
դան» է դրում վոչ թե արձանագրությունների և անձնական
քարտերի միջոցով, այլ անձնական ծանոթության և ուսումնա-
սիրության միջոցով:

Չնայած մենք ամեն կերպ աշխատել ենք լավագույն կոմու-
նիստներից առաջ քաշել՝ վորպես կուս. կոմիտեների քարտու-
ղարներ, գործարանային և ցեղային կազմակերպիչներ, այնուա-
մենայնիվ աշխատանքների առաջին փորձը ցոյց տվեց, վոր դրան-
ցից մեծամասնությունը դեռևս չի ըմբռնել կուսակցական աշ-
խատանքների «տեխնիկան», վորը «չափազանց նուրբ է, թեր-
ևս զգալիորեն ավելի բարդ, քան վարեն արտագրության տեխ-
նիկա, վորովհետև այստեղ խոսքը վերաբերում է կենդանի մար-
դուն, նրա ընդունակություններին, հակումներին, նրա արտա-
դրություններին ու պահանջներին» (Պրավդա):

Աշխատանքների հետագա հաջողությունները պահանջում են
ինձնից կուսկոմիտեների քարտուղարներին, գործարանային և
ցեղային կազմակերպիչներին յուրաքանչյուր այդ «տեխնիկան»:
Յես այդ նպատակով կազմակերպեցի կոմիտեների քարտուղար-
ների, գործարանային և ցեղային կազմակերպիչների համար 6

որդա կուս. կոնֆերանսներ: Յես սխառեմատիկաբար լինում եմ
գործաբաններում, անմիջապես ոգնում եմ կոմիտեներին քարտու-
ղարներին և ցեխային կազմակերպիչներին՝ կուսակցական աշխա-
տանքների բովանդակությունը մերակառուցելու և նոր ձևով
աշխատելու գործում:

Նիստներին ըստ ցեխերի, բրիգադներին՝ Հատուկ ուղադրություն
և դարձնում, վորպեսզի այդ կոմունիստները յուրացնեն 17-րդ
կուս. համագումարի վորոշումները, անձամբ ստուգում և քաղ-
խմբակներին հաճախումը, կազմակերպել և կոմունիստներին հա-
մար ընկ. Ստալինի գեկուցման առթիվ քննություններ. Ընկ.
Ադերբեյջանն իր աշխատանքի կենտրոնը դարձրել և կուսակցա-
կան ստորին ողակը՝ կուսակցական խմբակը: Կոնկրետ ոգնու-
թյուն և ցույց տալիս կուս. խմբակի կազմակերպիչներին՝ կու-
սակցական խմբակի աշխատանքներն ուժեղացնելու և կուսակ-
ցական խմբակը դարձնելու ցեխի մարտական ուղան: 5 որը մեկ
տալիս և ցեխային կազմակերպիչներին հանձնարարություններ
և ինքն անձամբ ստուգում և դրա կատարումը: Կուսխմբակների
միջոցով ստուգում և կոմունիստներին ավանգարդային դերն ար-
տադրության մեջ: Կազմակերպել և անկուս. բանվորների համար
(վորոնք դուրս են մնացել քաղ. խմբակներից) հատուկ խմբակ՝
17-րդ համագումարի վորոշումներն ուսումնասիրելու համար: Սիս-
տեմատիկորեն ընթերցանություն և կազմակերպում բանվորներին
համար: Յեխերում մասնաշաղկապներով և համակրողների խմբակ
կազմակերպելու մասին կուսակցության 17-րդ համագումարի վո-
րոշումը, «Պրավդա»-ի առաջնորդողը և արդեն կազմակերպել և հա-
մակրողներին խմբակ՝ 9 հոգուց բաղկացած՝ նախապես ուսումնասիրե-
լով նրանց: Գործարանը մայիս ամսվա պլանը կատարել և 121,20/0-ով:

քաղաքական աշխատանքը բարձր աստիճանի վրա դնելու նպատակով սոցմրցման պայմանագիր և կնքել տոկարի ցեխի կուս. կազմակերպիչ ընկ. Պետրոսյանի հետ:

Վերցնենք ձեթ-ռմառ գործարանի ձեթի ցեխի կազմակերպիչ ընկ. Ամիրխանյան Անուշավանին, նա նույնպես արդեն հասկանում է կուսակցական աշխատանքների իմաստը: Ուսումնասիրել է իր ցեխի բոլոր կոմունիստներին և ըստ այնմ տալիս և նրանց կոնկրետ հանձնարարություններ: Կոմունիստների միջոցով մոբիլիզացիայի յե յենթարկում բրիգադի անկուսակցական բանվորներին՝ բրիգադում տեղի ունեցած այս կամ այն թերությունները վերացնելու նպատակով, կոնկրետ հանձնարարություններ տալով նրանց: Կոմունիստների միջոցով ուսումնասիրել է բրիգադի անկուսակցական բանվորներին կենցաղը և խնդիր և դրել գործարանի վարչության առջ՝ ոգնություն ցույց տալ միջանի բանվորներին: Կուսխմբակի նախաձեռնությամբ գործարանի վարչությունը բավարարել է բանվորուհի Արաքսյա Ավետիսյանին բնակարանով, բաց է թողել բանվորներ Հայթայան Գալուստին, Զանդելյան Անդրանիկին և Փանոսյան Հովհաննեսին թախտեր և տախտակներ՝ սենյակները վերանորոգելու համար:

Վերոհիշյալ կուս. կոմիտեների քարտուղարների և ցեխ. կազմակերպիչների կողքին մենք ունենք կոմիտեների քարտուղարներ և կազմակերպիչներ, վորոնք դեռևս շարունակում են աշխատել հին ձևով, հին մեթոդներով: Յես աշխատում եմ այդ գործարաններում ավելի շատ լինել և գործնականում սովորեցնել նրանց կուսակցական կազմակերպչական աշխատանքի ավելի բարձր գաղափարական և կազմակերպչական մակարդակի ուղիները: Հենց այդ է պատճառը, վոր յես հավասար չափով չեմ լինում բոլոր գործարաններում:

Յերկումի կուլտպրոպ բաժնի լիկվիդացիայից հետո յես հատուկ ուշադրություն եմ դարձնում նաև կոմունիստների մարքս-լենինյան դաստիարակության վրա: Ինքս անձամբ ստուգում եմ քաղ. խմբակների դրությունը, դեկավարների կազմը և կոմունիստներին հաճախումը: Ինձ այդ գործում խոշոր ոգնություն է ցույց տալիս կուսակցական կաբինետը:

Իմ աշխատանքների ընթացքում կարևոր տեղ է բռնում նաև կատարման ստուգումը: Յես անձամբ եմ ստուգում, թե ինչպես է կատարվում գործարաններում Յերկումի և վերադաս կուս. որգանների վորոշումը: Ստուգել եմ, թե ինչպես են կիրառվել Յերկումի

վորոշումը վոխտություն կապալանիայի վերաբերյալ, Համկոմկուսի կենտկոմի և ՀԿ(Բ)Կ կենտկոմի վորոշումները սննդի արդյունաբերության վերաբերյալ և այլն: Ինքս անձամբ ստուգելով վորոշումների կատարումը, սովորեցնում եմ սկզբնական կուսակցական կազմակերպություններին ևս սխտեմատիկորեն կազմակերպել վորոշումների կատարման ստուգում, քանի վոր, ինչպես ընկ. Կապանովիչն է ասում, «Երբ վորոշում ես և չես ստուգում, թե ինչպես է դա կատարվում, նույնիսկ լավ աշխատողները կազմալուծվում են»:

ՀԿՈՒՆ, ՈՊԵՐԱՏԻՎ, ԲԱՅՑ ՊԼԱՆԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Կուսակցական աշխատանքի վերակառուցման մասին 17-րդ կուստագումարի վերջումները պարտադրում են մեզ կիրառել կուս. մասսայական աշխատանքների նորանոր ձևեր և մեթոդներ, ոգտագործելով առաջավոր կուսկազմակերպությունների դրական փորձը, այլապես աշխատանքի նախկին ձևերով մեր սկզբնա-կան կուսկազմակերպությունները չեն կարող աշխատել նոր պայ-մաններում:

Մեր նպատակն է շոշափել ստորին կուսկազմակերպության-ների աշխատանքները՝ առանձնապես սկզբնական կուսկազմա-կերպությունների աշխատանքային ծրագրերի և բրիգադային կուսկազմակերպիչների առաջադրանքներին վերաբերող միջանի խնդիրներ:

Անշուշտ, պետք է հրաժարվել այն հին ու փտած, վոչինչ կոնկրետ չասող ձևերից ու մեթոդներից, վորոնք աշխատանքի պլանների և գտնադան նարյադ-առաջադրանքների անվան տակ՝ մեծ մասամբ քարտուղարներից ու կազմակերպիչներից ժամա-նակ խելուց այն կողմը չեյին անցնում. ծրագրեր, վորոնք գրվում եյին վոչ թե կիրառելու, այլ գրվելու համար: Փաստ է, վոր գրի առնված և նխատերում հաստատված աշխատանքի այդ ծրագրերը շատ հաճախ չեյին իրականացվում: Իսկ դրանց փո-խարեն սկզբնական կուսկազմակերպությունները քննում եյին այնպիսի խնդիրներ, վորոնք բոլորովին չեյին նախատեսված ծրագրում: Ամենևին չի կարելի յերաշխավորել սկզբնական կուսկազմակերպությունների և կուսկազմակերպիչների (բրիգա-

դային, հերթափոխային, միայնակ և այլն) աշխատանքի ծրա-գրերի և առաջադրանքների ստանդարտ և մշտական ձևեր այն-քան, վորքան տարբեր ժամանակաշրջաններում, տարբեր աշխա-տանքի պայմաններում, կուսկազմակերպություն աշխատանքի տարբեր ձևեր ու մեթոդներ են պահանջվում: Մեր նպա-տակն է գտնել ու առաջադրել համեմատաբար ավելի պարզ ու դյուրին ձևեր, վորոնք կհշտացնեն մեծ մասամբ կիսադրա-դետ, կուսաշխատողներին և ընդհանրապես քիչ փորձված մեր ընկերներին՝ իրենց առաջ դրված խնդիրները կատարման և նրանց կատարումն ստուգելու գործում: Շատ հաճախ հանդիպում ենք այնպիսի կազմակերպությունների, վորոնք կազմում են 3 ամսվա, 6 ամսվա, իսկ վորոշ տեղերում ավելի յերկա ժամա-նակի համար աշխատանքի ծրագիր: Մայիսի 24-ին Գորիսում հրավիրված՝ Ղափանի, Սիսիանի և Գորիսի շրջկոմների հրահան-գիչների միջշրջանային խորհրդակցությունը պարզվեց, այնու-հետև Գորիսի շրջանի միջանի սկզբնական կուսկազմակերպու-թյունների աշխատանքների մեր ուսումնասիրությունը յեկավ ապացուցելու, վոր սկզբնական կուսկազմակերպությունների ձեռքին յեղած աշխատանքի ծրագրերը վոչ մի առնչություն չունեյին այդ կուսկազմակերպությունների իրական խնդիր-ների հետ: Ամենուրեք գուրկ կոնկրետությունից, արտադրական առաջադրանքները կատարելու միջոցառումներից և վոր ամե-նապիսիվորն է՝ գուրկ են կուսակցական խնդիրներից, Մեծ մասամբ բանաձևային բնույթ են կրում, կոնկրետությունից գուրկ, վերացական ցանկությունների շտրագրանք են. «այս կատարել, այն կատարել, այս ենք ցանկանում, այն ենք ցանկա-նում» և այլն: Իսկ ով, յերբ, ինչ ձևով, ինչ ժամկետում և այլն — այս մասին՝ վոչ մի խոսք:

Այս տեսակետից որինակները բազմաթիվ են, բայց մենք բավարարվենք միտյն Տաթևի տերիտորիալ կուսկազմակերպու-թյան յերեք ամսվա ծրագրի որինակով, ծրագիր, վորը գրված եր մոտ 18 յերեսի վրա, ընդգրկելով բոլոր խնդիրները՝ կուսկազմակերպիչ ընկ. Թեվադրոսը իր վրա յեր վերցրել բոլոր խնդիրների կատարումը՝ փոխառություն, բերքահավաք, ակումբի վերանորոգում, անասնապահություն, դպրոցաշինարարություն և այլն, բայց շատ աղքատ կուսակցական խնդիրներից:

Իսկ ինչ դրություն մեջ եր ընկ. Թեվադրոսի (տերիտորիալ կուսկազմակերպիչ և ակումբի վարիչ) աշխատանքները: Նա

դաշտում չէր կազմակերպել թերթերի և առանձին նյութերի ընթերցանությունը, թերթերը դաշտ են գնում պատահական կերպով, քաղհան անողների մոտ վոչ միայն գրույց չի կազմակերպվում, կորսնակություն անասնապահության վրա աշխատողների հետ վոչ մի աշխատանք չի տարվում, նրանք տեղեկություն չունեն անասնապահության մասին կուսակցության ունեցած վորոշումներից:

Ավելի քան մեծ բարդությունների և խառնաշփոթությունների հանդիպելիք կուսխմբակավար-կազմակերպիչներին տրված առաջադրանքներում, վորոնք տեղ-տեղ 3 ամսից մինչև մեկ տարի ժամանակով են կազմվում:

Մեր ձեռքի տակ են Գորիսի շրջանի Խնձորեսկի, Հին Գորիսի, Փոստի, Դիստանցիայի կազմակերպությունների կազմակերպիչներին տրված առաջադրանքները, վորոնք արհեստական կերպով ստեղծված բարդություններ են բոլոր կուսկազմակերպիչների համար: Ահա հին Գորիսի կուսնախմբության 2-րդ բրիգադի կուսկազմակերպիչին առաջադրված վոչ թե հանձնարարությունը, այլ 6 ամսվա աշխատանքի ծրագիրը, բաղկացած 11 հիմնական կետերից: Խնդիրներ, վորոնք մեծ մասամբ վերաբերում են կուսնախմբությանը, բրիգադիներին, նախնական կուսկազմակերպիչին և այլն: Այնուհետև 6 կամ ավելի շատ ամսվա ծրագիրն անպայման պետք է ընդգրկի գյուղատնտեսական աշխատանքների միջոցի շրջաններ, և իրոք, կետ 3-ն ասում է՝

«Կատարել կարտոշիայի ցանումը մինչև մայիսի 15-ը: Խիստ հսկողություն ունենալ վորակի պաշտպանման համար»:

Իսկ 9-րդ կետում շարունակում է՝

«Կարտոշիան քանդել ժամանակին, քանդելու ժամանակ ջրկել յերկու սորտի, մեծ, փոքր, և առանց փչացնելու հանձնել պահեստին»:

Իսկ հւր մնացին կարտոշիայի մշակման հետ կապված խնդիրները, վորոնք կուսկազմակերպիչը պետք է ապահովի կուսմասնախանի աշխատանքներով: Միտնգամայն նույն վոճով և ասված և հացահատիկի ցանքսին, բերքահավաքին և անասնապահությանը վերաբերող խնդիրների մասին: Կան նույնիսկ աշխատանքանի հաջող ավարտման և բերքի բաշխման մասին խնդիրներ, վորոնք զեռ շատ հեռու յեն և դրանց հաջողությունը կազմակերպելու համար, կարծում եմ՝ պետք է ապահո-

վել վաղվա, մյուս որվա հերթական աշխատանքների հաջող ավարտումը: Սա բոլորը չէ, կան և դեկավարություն ալելի այլանդակ ձևեր: Ստորև բերում ենք Խնձորեսկի կուսնախմբության կուսկոմի կազմակերպիչներին ցույց տված դեկավարությունից մի նմուշ, վորը շատ բնորոշ է այն տեսակետից, թե՛ կուսկոմին ինչքան մոտ է կանգնած կուսկազմակերպիչներին, թե՛ ինչչա՛վով անհատ կոմունիստները նրա առաջադրության կենտրոնացն են գտնվում:

ԲՈՂՈՐ ԿՈՒՍՆԱԽՄԲԱԿԱԶՄԱԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻՉՆԵՐԻՆ

Համկ(բ)ի Խնձորեսկի
Կուսկոմ, №. 14,
5 մայիսի 1934 թ.

Սույնին կից ուղարկվում է ապրիլի 15-ին կուսկազմակերպության վորոշման առաջադրություններն ի դեկավարություն:

Կուսկոմի քարտուղար՝ (ստորագրություն):

Իսկ այդ առաջադրությունները փաստորեն ուղարկվել են վորպես մշտական աշխատանքի ծրագրերի յերեք յերեսից և 13 կետերից բաղկացած, բայց ամեն տեսակի կոնկրետությունից և առանձին բրիգադների պայմանների հաշվառումից զուրկ: Ահա այդ առաջադրության 2-րդ կետը. «Լրիվ ապահովել ագրոմինիստների կիրառումը բոլոր ողակներում, նշանակելով հատուկ ագրոմիստներ»: Կետ 3.— «Ուժեղ հսկողություն ունենալ կերի ագրոմիստներ, շուրջողներին պատասխանատվության կանչել», իսկ այս վերջինը՝ «պատասխանատվության կանչել» խոսքը կրկնվում է համարյա բոլոր հարցերից հետո, յերբ այս կամ այն հարցը չի կատարվելով անհայտ մարդու կողմից: Ասում եմ անհայտ, վորովհետև կոնկրետ պարտականություն ունեցող մարդ չկա: Այնուհետև, 6-րդ կետում առաջադրում են՝ զարնանացանն ավարտել մայիսի 20-ին, այնինչ, մեծ դժվարությունով կարողացան ավարտել միայն հունիսի 3-ին, վորովհետև գութանները գյուղ ելին վերադառնում ցերեկվա ժամը 3-ին: Առաջադրանքների 8-րդ կետը կարծես թե մի փոքր մոտ է կուսմասնախանի աշխատանքներին, վորն ասում է, թե՛ «կազմակերպել դաշտում ընթերցանություն, կապելով կուսակցության և կառավարու-

թյան վորոշումներն հետ, հատկապես 17-րդ համագումարն և ընկ. Ստալինի հաշվետվությունը արդյունաբերության, դյուրա-
տեսանության և 2-րդ հնգամյակի պլանների կատարման հետո:
Իսկ վեր վորոշումների մասին և խոսքը, հվ և ինչպես և կա-
տարելու՝ վոչ մի բան հայտնի չե: Ամբողջովին ընդհանուր խոս-
քեր, վորոնք ամենեին պետք չեն բրիգադային կուսկազմակերպ-
չին: Յեւ դրա համար ել այդ առաջադրանքները չնյին կարգա-
ցել հենց իրենք կուսկազմակերպիչները: Այսպես, որինսկ՝ չեք
կարդացել Խնձորեսկի 6-րդ բրիգադի կուսկազմակերպիչ՝ ընկ.
Դանիելյանը, Հին Գորիսի 2-րդ բրիգադի կուսկազմակերպիչը,
իրավացի կերպով պատճառաբանելով, թե չի հասկանում և շատ
դժվար և կոնկրետ խնդիրներ դուրս բերել դրանցից:

Ամենեին դեմ չենք կարող լինել այն բանին, վոր բրիգա-
դային կուսկազմակերպիչը չպետք և հետաքրքրվի տնտեսական
խնդիրներով, սակայն դեմ ենք իրականությունից ու կոնկրե-
տությունից դուրկ առաջադրանքներին, վորոնք վոչ միայն չեն
կիրառվում, այլ նույնիսկ չեն կարդացվում: Առաջադրանքներ,
վորոնք մեծ մասամբ վերաբերում են բրիգադիրին և մտնում
նրա անելիքների մեջ: Այս տեսակետից, անշուշտ, բացասաբար
պետք և վերաբերվել Վաղպատի «Անաստված» կոլտնտեսության
կուսկոմի՝ կոլտնտվարչության հետ միասին կազմակերպչին ու
բրիգադիրին 5—6 յերեսանոց «նաղադներ» հանձնելու նկատ-
վամբ, վորոնք յերեսմե ամբողջովին ընդգրկում են տնտեսական
խնդիրներ, դուրկ են կազմակերպչին անմիջապես վերաբերող
խնդիրներից, մեծ-մեծ ագիտացիոն բնույթ կրող նախաբաննե-
րով և այլն: Իսկ չե՞ վոր բրիգադի կուսկազմակերպիչն առա-
ջին հերթին կուսաշխատանքների կազմակերպիչն և բրիգադում,
հետևապես, նրա խնդիրները պետք և առանձնացվեն և կոնկրե-
տացվեն, վորոնց ծավալումով և պետք և ապահովվեն տնտեսական
խնդիրների կատարումը: Մրանով յերեք չեմ ցանկանում ժել-
տել այն հսկայական դրական աշխատանքների փորձը, վորոնք
վերջին ժամանակներս ձեռք են բերվել «Անաստված»-ում, և
վոր այդ փորձից շատ բան ունեն սովորելու մեր մյուս կազ-
մակերպությունները, բայց իմ կարծիքն և, վորպեսզի «Անաստ-
ված»-ում ել անցնեն աշխատանքի ավելի պարզ ձևերի: Միթե
պարզ չե, վոր բրիգադիրն ու կազմակերպիչն ունենալով միատեղ
առաջադրանքներ, նրանց անելիքների մեջ խառնաշփոթություն
կարող և առաջ գալ՝ կուսկազմակերպչին վարչական մարդու,
այսինքն՝ բրիգադիրի փոխարինելու վտանգ առաջանալ, վորով-

հետև հայտնի չե նարյադներում, թե վոր հարցը հում և վերա-
բերում:

Իերելով բարդ և դժվարին, հետևապես անհատականալի աշ-
խատանքի ձևերի միջանի որինակներ, ես չեմ ցանկանում մե-
ղադրել սկզբնական կուսկազմակերպության ղեկավարներին, այլ
ցանկանում եմ պարզել, թե ինչպես այդ դրությունը չպետք և
հանդուրժեն շրջկոմների մեր հրահանգիչները, թե ինչպես այդ
ձևով չպետք և ղեկավարվեն վերջինները: Միաժամանակ, իմ
գլխավոր նպատակն և՛ տալ Գորիսի շրջանի վերջին ժամանակ-
ներին, իմ կարծիքով՝ ավելի պարզ, ավելի հասկանալի ու մատ-
չելի փորձը, վորոնք կարող են ուսանել լինել մյուս կազմակեր-
պությունների համար:

ՍԿՋԲՆԱԿԱՆ ԿՈՒՍԿԱԶՄՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Կարծում եմ, վոր այլևս խոսք և վոչ մի առաքիլություն չի
կարող լինել այն մասին, վոր ընդմիշտ պետք և հրաժարվել մեկ
կամ յերկու և ավելի կվարտալային ծրագրեր ունենալու պրակ-
տիկայից, ծրագրեր, վորոնք շատ տեղեղում իրական կյանքից
կարված լինելով հանդերձ, միշտ յենթակա յեն ձախողման: Վո-
րովհետև առոյրյա տնտեսական-քաղաքական կյանքին վերաբե-
րող խնդիրները, վորոնք ծառանում են կազմակերպության
առաջ, հանց իրենք են ստիպում խախտել այդ ձևի ծրա-
գրերը, թեկուզ կուսկերադաս մարմինների կողմից առաջադրված
խնդիրներով, այնքան, վորքան վերադաս մարմիններն ավելի
շուտ են ըմբռնում խնդիրների այժմեականությունն ու կարեու-
րությունը:

Մայիս ամսի 2-րդ կիսից Գորիսի շրջանի մի շարք կազ-
մակերպություններ, մի կողմ թողնելով ընդհանուր խոսքեր
ասող ծրագրերը, անցել են մեկ ամսվա ծրագրի սխտեմին, վո-
րոնցում նախորդ հայտնի յեր, թե վոր հարցը յեր պետք և
քննության դրվի կուսկոմի նիստերում կամ ընդհանուր ժողո-
վում: Ըստվորում կոմիտեյի ամսական 2—3 նիստերի համար
նախատեսվում են ավելի հրատապ և ուղեբառիվ լուծում պահան-
ջող խնդիրներ, յուրաքանչյուր նիստին 2—3 հիմնական և ըն-
թացիկ խնդիրներ, վորոնք անհրաժեշտ չե ընդհանուր ժողովում
լուծել և վոչ ել հնարավոր և այդ:

Ընդհանուր ժողովների համար, վորոնք գումարվում են կոմիտեի ունեցող կազմակերպություններում յերկու անգամ, իսկ վերջինը չունեցող կազմակերպություններում՝ 3 անգամ, քննություն են դրվում մեկական հիմնական խնդիր ավելի մասսայականացնելու և կոմունիստներին իրազեկ պահելու, վորոնք քննարկումը դաստիարակչական միջոց պետք է ծառայի ընդհանուր համար, և ապա ընթացիկ խնդիրներ: Կոմիտեյի նիստերում և ընդհանուր ժողովներում քննությունն առնված հարցերով յերեք չի կարելի սպառել կուսակազմակերպության խնդիրները: Բոլոր մանր-մունր հարցերը նիստերի քննության առարկա դարձնել յերեք հնարավոր չէ, ինչպես այդ անում են շատ կազմակերպություններ, նրանց թվում և Գորիսի կազմակերպությունները, և դրանով շատացնում ժողովների թիվը: Ժամերով նստում, 4—5 մեկը մյուսից կարևոր խնդիրներ քննում ու հապճեպ լուծում տալիս, յերեքն էլ յերկար խոսելուց հետո առանց վերջնական յեզրակացության (վորոշումների) թողնում են հեռանում: Այդ հանգամանքը նկատի ունենալով, այժմ Գորիսի սկզբնական կազմակերպությունների քարտուղար-կազմակերպիչներին շատերը, բացի ժողովներում և նիստերում քննարկվելիք խնդիրները, ունեն և այսպես կոչվող «առորյա խնդիրներ» քարտուղարի կամ կազմակերպչի համար, վորոնք կատարվում են քարտուղարի, առանձին կոմունիստների, կոմյերիտների, համակրողների և այլոց միջոցով, քարտուղարի կամ կազմակերպչի հսկողությամբ և վերջինի ոժանդակությամբ: Այս ավելի պարզ և հասկանալի դարձնելու համար, բերենք Տաթևի կոլտնտեսական կազմակերպության մայիս ամսի ծրագրից մի-յերկու որինսով միայն քարտուղարների «առորյա անելիքներին»:

1. Մարում յերկու որինսով «Սոցդուդ» թերթով ապահովելու խնդիրը:

2. Մարում քաղխմբակ կազմակերպելու գործը:

3. Կուսկանոնադրության ընթերցանության կազմակերպումը կազմակերպիչների հետ:

Ակումբի վարիչ, 22/5:

Ակումբի կուլտուր-նիկ 10 որը մեկ անգամ, 1-ին պարապմունքը 23-ին մայիսի:

Թեվադրոս, 3 որը 1 անգ. կես ժամից, 1 պարապմունքը 23/ V:

4. Համակրողների խմբակների անելիքների մասին կանոնադրության և առանձին հոգվածների ընթերցումը:

Ռուբեն, 3 որը մեկ անգամ. կես ժամից. առաջին պարապ 23/5:

5. Սոցմրցման և հարվածայնության սառուգումը կոմունիստների միջև:

Խաչատուր (հարվածային կոմ. մինչև 26-ը մայիսի):

Այս ձևի առավելությունն ամենից առավել կայանում ենք անում, վոր քննարկվելիք հիմնական խնդիրները նախորդ հայտնի յեն, վորը հնարավորություն է տալիս լավ նախապատրաստվելու և այդ հարցերը հասցնելու իրենց քաղաքական բարձրության: Հայտնի յե նաև քարտուղարի առորյա անելիքներում նախատեսված խնդիրների կատարման ժամանակը, կատարողը և այլն: Յեվ վոր ամենագլխավորն է՝ այդ աշխատանքների կատարմանը մասնակցում են շատերը, 5 հարցում—5 հոգի: Յեվ հետո, վոր այդ խնդիրներն ավելի այժմեյական են տվյալ կազմակերպության համար:

ԲՐԻԳԱԴԱՅԻՆ ԿՈՒՍԽՄԲԱԿԱՎԱՐ-ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՉԻ ԱՌԱՋԱԳՐԱՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Հրաժարվելով մեկ կամ ավելի շատ կվարտալային առաջադրանքների պրակտիկայից, Գորիսի ընկերներն այժմ կիրառում են տասնորյա առաջադրանքների սխեմներ: Կուսակազմակերպիչների այս տասնորյա առաջադրանքները կազմվում են կազմակերպությունների խորհրդակցություններում, ըստվորում սկզբնական կազմակերպության քարտուղարը կամ կազմակերպիչը նախորդ ժամրամասն կերպով ծանոթանում է անցյալ տասնորյակի ընթացքում նախատեսված խնդիրների կատարման հետ և գծում է առաջիկա տասն որվա ընթացքում կատարելիք խնդիրները: 30—40 բուպյի ընթացքում ամփոփվում է անցյալը և նախատեսվում են նոր խնդիրներ: Խնդիրները նախատեսելիս, քարտուղարը հնարավորություն է տալիս կազմակերպչի ինքնուրույնությանը, վորպեսզի կազմակերպիչն ինքը մտածի և ընտրի ամենակարևոր ու առաջնակարգ խնդիրներն այս տասնորյակում: Իսկ դրա հետ միասին սկզբնական կուսակազմակերպության քարտուղարը կամ կուսակազմակերպիչը մի-յերկու խնդիր առաջադրում է կատարելու իր կողմից: Այս խնդիրները նշանակում են

կազմակերպչի փոքրիկ բլոկնոտում, իսկ քարտուղարն իր մոտ հետադաշյուն հսկողութիւնն ու ստուգումը կազմակերպելու համար: Ավելի պարզելու համար բերենք Գորիսի Շնուհայր կոլտնտ. 1-ին բրիգադի կազմակերպչի տասն որվա (21—30 մայիսի) խնդիրները:

1. Հարվածայինների հաշվառումը բրիգադում և սոց. մրց. պայմանագ. ստուգումը կոմ. միջև:

2. Պարզել, թե բրիգադում քանիսը և ինչու չեն մասնակցել փոխառութ. և այդ առթիվ կազմակերպել զրույց՝ 2-րդ բրիգադի որինակի վրա, վորը կատարել և 100%-ով:

3. Զրույց-ընթերցանութիւն կուս-շարքերի դաման շուրջը: (Նյութ «Պրավդայի» առաջնորդողը, «Խ. Հ.» մայիսի 14-ի և հոգվ. «Խ. Հ.» մայիսի 24-ի համարները):

4. Բոլոր կոմունիստների, կոմյւ-րիստների և համակրողների մեջ 3 ամսով թերթերի բաժանորդագրութ. լրիվ ավարտումը:

5. Ստուգել և պարզել բրիգադի վաղ ցելին պատրաստի լինելը, գութան-ների, մարդկանց և լծկան անասուն-ների դասավորումն և այլն:

6. Զրույց մայիսի 30-ի ուսորվա շուրջը (գարնանացանի արդյունք-ները կոլտնտեսութիւնում),

Կուսկազմակերպչի Սահակ. մայիս 25-ին հանգստի ժամին, 10-15 րոպե:

Հաշվի առնող* յան, զրույց անցկացնող՝ կուս. կազմակերպչի մինչև 20-ը մայիսի:

Բրիգադի ընթերցող. 28-ին և 29-ին մայիսի, 15 րոպեյի սահմաններում:

* յան. 23-ին և 24-ին մայիսի:

Կուսկազմակերպչի՝ Սահակ և բրիգադի. 26-ին մայիսի:

Կազմակերպչի. 27-ին մայիսի, աշխատանքից հետո. 15 րոպեյի սահ-մաններում:

Բացի այն, վոր այստեղ ամեն ինչ պարզ և, սա ունի և մի այլ առավելութիւն, այդ այն և, վոր այդ խնդիրների կատարմանը մասնակցում են շատերը, շարժման մեջ են դրվում բոլորը և դրանով փորձառութիւնն ձեռք բերում: Միայն այստեղ պետք և մի բանում զգուշացվեն ընկերները, վորպեսզի չսպասեն տասն որվա լրանալուն, այլ քարտուղարի և կազմակերպչի միջև ամե-նորյա ուժեղ կապի միջոցով, հանդիպման, անձնական զրույց-ների և խոսակցութեան ընթացքում կազմակերպչի և մյուսնե-րի հետ, պարզի զրութիւնն ու ձեռք առնի համապատասխան միջոցներ՝ նկատված թերութիւնները վերացնելու համար: Այ-նուհետև, վորպեսզի կազմակերպչին իր հերթին այս կամ այն խնդիրն անցկացնելիս, յեթե նա վորոշ գծավորութիւնների յե հանդէպում, դիմի քարտուղարին, սկզբնական կազմակերպութեան կազմակերպչին՝ նրանցից անհրաժեշտ ոգնութիւնն ստանալու համար: Յեթե այս յերկու պայմանները չկիրառվեն, պարզ և, վոր չեն կատարվելու և այդ առաջադրանքները: Շնուհայրի կազմակերպութիւնների հետ մեր ունեցած զրույցի ժամանակ պարզվեց, վոր № 3 բրիգադի կազմակերպչի Սրամին հայտնի չէր, թե բրիգադը քանի աշխատավոր ձեռք ունի, քանի կուս. և կոմյւրիստականներ կան բրիգադում, ովքեր են ցանկանում համակրողների մեջ մտնել, քանիսը փոխառութեան չեն մաս-նակցել, ովքեր են թերթ ստանում, ցելին ինչպէս են դիմավո-րվում և այլն: Խնդիրներ, վորոնք կուսկազմակերպչի առաջնա-կարգ անելիքներն են: Այս զրութիւնից յերևում, կուսկոմի քարտուղարն ոգնեց Սրամին՝ առաջիկա 7—8 օրում այդ խնդիր-ները կազմակերպելու համար: Յես այս որինակը բերի ցույց տա-լու, թե ինչպէս կուսկազմակերպչիները համար խնդիրներ նախա-տեսներիս պետք և լրիվ չափով նկատի ունենալ այդ որերի բրի-գադի հրատապ խնդիրները: Կիրառելով այդ ձեռքը, մենք շուրջ-կոմի հրահանգիչների միջոցով հետևեցինք նրանց կատարմանը: Պարզվեց, վոր խանածախ, Շնուհայր և այլ կազմակերպութիւն-ներին տրված առաջադրանքները կատարվում են շատ արդյու-նավետ կերպով, քան նախկինները: Մի բան, վորը մեզ համո-զեց իր պարզութեամբ և հասկանալիութեամբ: Սրա հետ միասին պետք և մի բան հիշեցնել, վոր նշված խնդիրներով չի կարելի սահմանափակվել և բավարարվել, վորովհետև կասկածից վեր և, վոր կպատահեն այնպիսի հարցեր, վորոնք առաջ կգան մամու-լում՝ վորպէս կուս. և կառավարութեան վորոշումներ, վորոնք

անհրաժեշտ են անցկացնել: Այնուհետև կլինեն բրիգադային վարի, ցանքսի, հնձի և այլ աշխատանքների, նրանց վորտի, քանակի, պողովրան, ֆլասարարություն և նման այլ խնդիրներ: Վորոնք շատապ լուծումն են պահանջում կազմակերպչի կողմից: Այս խնդիրներն անպայման պետք է քննվեն կազմակերպչի նախաձեռնությունը և սկզբնական կուսակազմակերպության քարտուղարի առաջադրանքով:

Ս. ԹՈՎՄԱՍՅԱՆ

(Սիսիանի կուսերգիումի պատհանձնագրի)

ԿՈՆԿՐԵՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՈՒՂԻՈՎ

Կուսակցական հրահանգչի աշխատանքը կուսակցական աշխատանքի կարևոր ողակն է: Մինչև վերակառուցումը մենք շատ քիչ եյինք լինում գյուղերում, հետեաբար և քիչ եր մեր ոգնությունն ստորին հղակին:

Այժմ բավականաչափ կոնկրետացել է մեր աշխատանքը: Տերիտորիալ արտադրական սկզբունքով ամրացված լինելով վորոշակի գյուղախմբի, յես սխաեմատիկորեն լինում եմ գյուղերում և զբաղվում եմ կուսակցական աշխատանքի բովանդակության բարձրացման խնդիրներով:

ԱՌԱՋՆՈՐԴԻ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄԸ ՄԱՍՍԱՆԵՐԻՆ

Իմ առաջին խնդիրն եր՝ լայն մասսաների սեփականությունը դարձնել կուսաչցություն 17-րդ համագումարի վորոշումները և առանձնապես ընկ. Ստալինի ղեկուցումը:

Որինակ բերեմ, թե ինչ եմ արել այդ ուղղությամբ Բոնակոթ գյուղում:

Կոլտնտեսություն սկզբնական կազմակերպության կուսկոմիտեյի քարտուղար ընկեր Միսակ Հակոբջանյանի հետ միասին ծանոթացանք, թե ինչպես են ընկերները յուրացրել 17-րդ համագումարի վորոշումները: պարզվեց, վոր յուրացումն անբավարար է: Առանձին ընկերների հանձնարարություններով ընկեր Ստալինի ղեկուցումը խորապես ուսումնասիրելու համար: Չորս օրից

նեսո, ապրիլի 10-ին, կուսակցական ընկերների և կոլտնտեսականների մասնակցութեամբ, հանձնարարութիւններ ստացած ընկերները պատմեցին իրենց սովորածը: Այդ առաջին դեպքներ, վոր Բանակցութի ընկերները հրապարակով հանդես եյին գալիս իրենց սովորածն արտահայտելու: Վրանք դժվարացան բավարարչափով արտահայտելու իրենց մտքերը, բայց այստեղ կարևորն այն է, վոր դրանից հետո նրանք սկսեցին լրջորեն աշխատել իրենց վրա: Կոմունիստ բրիգադիւր ընկ. Ռ. Հովհաննիսյանն ասում էր, վոր «յեթե շրջումի աշխատողներն ամեն անգամ գլուղ գալիս այսպիսի հանձնարարութիւններ անելին և ժամանակին ստուգելին, թե ինչպէս է կատարված հանձնարարութիւնը, մենք հիմա շատ բան եյինք սովորել»:

Կազմակերպեցինք ընկեր Ստալինի գեկուցման մաստայականացումը կոլտնտեսականների ընտանիքներում: Կազմակերպեցինք կոլտնտեսական քաղոր՝ նվիրված 17-րդ համագումարի խնդիրներին. հավաքվել էր 112 հարց: Քաղորն անցավ բավական աշխույժ և մեծ արդյունք տվեց: Այժմ նախաձեռնել ենք հասարակական-քաղաքական քննութիւններին՝ 17-րդ համագումարի արդյունքների յուրացումը պարզելու և ուսումնասիրութիւնն էլ ավելի խորացնելու նպատակով:

ՍՈՎՈՐԵՑՆԵՆՔ ԿՈՒՍԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻՉՆԵՐԻՆ ԱՇԽԱՏՆԵԼ

Մյուս կարևոր խնդիրն ստորին ողակի աշխատանքի ընդունակութեան բարձրացումն է: Յես սկսեցի վոչ թե ուղղակի հանձնարարութիւններ տալ կազմակերպչներին, այլ սովորեցնել նրանց կազմակերպչական աշխատանքի նոր ձևերը: Գյուղական վայրերում, ուր կուսկազմակերպչները դեռ լավ չեն պատկերացնում կազմակերպչական աշխատանքի նոր մեթոդները, պետք է սկսել հենց այսպէս՝ սովորեցնել նրանց աշխատելու նոր ձևով և ապա նոր նրանց հանձնարարութիւններ տալ, ոգնելով նրանց այդ հանձնարարութիւնները կատարելու գործում:

Իմ աշխատանքն արդյունավետ դարձնելու նպատակով՝ յես չեմ շտապում միանգամից բոլոր տեղերում լինելու, վորովհետեւ դա հապճեպութիւն կմտցնի վոչ միայն իմ, այլև սկզբնական կազմակերպութիւնների աշխատանքում: Մնում եմ գլուղներում յերկար ժամանակ և ամբաստում ձեռնարկածս գործը: Յեզ, ինչպէս տեսնում եք, ավելի շատ զբաղվում եմ կուսակցական-մաս-

սայական աշխատանքով և մանավանդ կոմունիստների քաղաքական գիտելիքների մակարդակը բարձրացնելու հարցերով, վորովհետեւ, ինչպէս ընկեր Կազանովիչն է ասում—«յեթե մարքս-լենինյան ուսման հարցը սուր բնույթ ունի քաղաքում, ապա գլուղում նա հարյուրապատիկ ավելի սուր է»:

ԼՍՎ ԴԻՎԱԾ ԿՈՒՍԱՇԽԱՏԱՆՔՆ ԱՌԱՋ Ե ՄՂՈՒՄ

Մեր ձեռք առած միջոցներն ապահովում են ժամանակից շուտ վերջացնելու դարնանացանը: Ինչ ամբողջած խմբում գարնանացանը կավարտվի մինչև ապրիլի 15—25-ը: Մեծ ուշադրութիւն ենք դարձնում նաև անասնապահութեան վրա և հատկապէս մատղաշների խնամքի ու աճեցման վրա: Աղքեհներում, Սիսիանում և Բոնակցութում 5—8 որդմեկ անգամ դու շրով լողացնում են հորթերին ու սանրում. դրա շնորհիվ նախատեսվածից գերազանցում է հորթերի քաշի ավելացումը: Այժմ յես ճանաչում եմ վոչ միայն կուսկոմիտեների քարտուղարներին, կոմիտեների անդամներին ու կուսկազմակերպչներին, այլև կոլտնտեսական ակտիվին, լավագույն կովապահներին, կով կթողներին, հովիմեներին և այլն:

Անհրաժեշտ է, վոր յերբ հրահանգիչը վորեւ հանձնարարութիւնն է անում կուսկոմիտեյի քարտուղարին կամ կազմակերպչին, դիցուք՝ տասն որդա կատարման ժամկետով, ապա 10-րդ որն անպայման պետք է լինի նույն վայրում՝ կատարման ստուգման գործով:

Հրահանգիչը պետք է այնպէս դաստիարակի կադրերին, վորպէսզի վերջիններս կամաց-կամաց սկսեն իրենք առաջադրել իրենց հանձնարարվելիք խնդիրները և նախաձեռնութիւն հանդես բերեն: Այսպէս եմ ուզում աշխատել յես:

Պետք է ասեմ, վոր մեր շրջանային թերթը գրեթե չի զբաղվում վերակառուցման հարցերով, նա դեռ չի կոնկրետացրել իր աշխատանքը՝ լուսաբանելու համար այն նորը, վոր կա մեր սկզբնական կուսկազմակերպութիւններին աշխատանքում՝ վերակառուցումից հետո: Անհրաժեշտ է շարժվել տեղից և ոգնել սկզբնական կուսկազմակերպութիւններին:

(«Անասոված» կոլեկտիվային
կուսկովի քաղաքային)

ՄԵՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Կուսակցական աշխատանքի վերականգնումը մենք հաս-
կացանք հետևյալ կերպ. այն է՝ գործն այնպես կազմակերպել,
վոր 17-րդ համագումարի վերջումները դառնան թե՛ յուրաքան-
չյուր կոմունիստի և թե՛ կոլտնտեսային լայն մասսաների սեփա-
կանություն. սովորեցնել ու դաստիարակել կոմունիստներին,
թե՛ ինչպես գործնական կյանքում պետք է ընկեր Ստալինի
իմաստուն ցուցումներով գլխավորել աշխատանքը, մի խոսքով,
թե՛ ինչպես պետք է աշխատել նոր պայմաններին համեմատ: Այդ
նպատակով մեր «Անասոված» կոլտնտեսության կուսկովիտեն
ընտրեց տասը լավագույն, զբաղեալ, կոլտնտեսականների հեղե-
նակությունը վայելող, արտադրության մեջ հարվածային կոմու-
նիստների և դրանց համար կազմակերպեց միամսյա դասընթաց-
ներ, վորտեղ հանգամանորեն սովորեցրինք այդ տասն ընկերնե-
րին, թե՛ ինչպես պետք է ընկեր Ստալինի, Կազանովիչի ցու-
ցումները գործ դարձնել, ինչպես նրանց ամեն մի ցուցումը,
վորպես մի բանալի, ոգտագործել մեր չլուծված հարցերի համար:
Այսպիսով մենք վորակյալ կուսկազմակերպիչներով ապահովեցինք
մեր բոլոր բրիգադները: Կուսակցական կոմիտեն, իր հերթին վե-
րականգնվելով, սկսեց աշխատել նոր ձևերով. մեր աշխատանքի
նիստում դրինք կուսկազմակերպչին ամենույս սգնալը ցույց
տալը, անհատ կոմունիստներին կանկրես առաջադրանքներ տալը, ավան-
գարդային դերի բարձրացումը և նրանց կատարման ամենույս
ստուգումը:

Այսպես, որինակ, մենք վորոշեցինք յուրաքանչյուր հինգ
որը մեկ տնգամ դաշտում հրավիրվող կուսկազմակերպիչ թյուն-
ներին խորհրդակցությունում դոմասանքի արժանացնել, կարծիք
տալնաակի բարձրացնել այն կուսկազմակերպչին, վորը մի նոր
ծեռնարկում կմեցնի իր բրիգադում, յեկնելով ընկ. Ստալինի նեանա-
կալից զեկուցումից:

Այդ բանը չտեսնված արդյունք տվեց. № 9 բրիգադի կուս-
կազմակերպիչը և կոմունիստ բրիգադի Սալեմակ խաչատրյանը
5 տնգամ իրենց նոր ձեռնարկման համար պարգևատրվեցին.
նրանք անասնապահության դարգացման համար կազմակերպե-
ցին ամբողջ բրիգադի կոլտնտեսականներին՝ հանգստի որերին
առանց աշխորի աշխատելու անմշակ հողի վրա, վորպեսզի ստաց-
ված յեկամտով կոլտնտեսության և իրենց հարվածայինների հա-
մար 4 ձի և 2 կով առնեն: Նրանք իսկապես հերոսական աշխա-
տանք կատարեցին, և այսօր այդ բրիգադն ունի 2 բոստան, վո-
րից սպասվում է 15.000 ուրլի յեկամուտ: Այդ փորձն անմիջա-
պես փոխադրվեց մեր մյուս բրիգադները: № 10 բրիգադը գնել է
7 խոզ, գնելու յե 4 կով: Մյուս բոլոր բրիգադները նույնպես այդ-
պիսի չնախատեսված յեկամուտներով կովեր են գնելու:

Նույն № 9 բրիգադն իր միջոցներով դաշտում ահումբ
պատրաստեց բոլոր հարմարություններով՝ գրադարանով, սեղան-
ներով, աթոռներով և այլ պարագաներով: Ահումբում բրիգադի
կուսկազմակերպիչն իսկապես մասնաշաղկան աշխատանք է կազ-
մակերպում և բրիգադի անդամները գիշերներն անգամ չեն կտը-
րում ահումբից, յեռուն աշխատանքի շրջանում գիշերները մնում
են դաշտում՝ ահումբում և ավելի շուտ կատարում պլանները:
Այս փորձը ևս փոխադրեցինք բրիգադները: Այժմ չկա մի բրիգադ,
վոր չունենա իր դասային ահումբը, այն էլ այնպիսի ահումբ, վորը
նեհ չի մնում մեր ռազմային օրինակելի համարվող ահումբ-
ներից:

Հետաքրքրական են նաև յերրորդ բրիգադի կուսկազմա-
կերպիչ Հայրապետ Զախարյանի և կոմունիստ բրիգադի Հայկ
Գաբրիլյանի նոր ձեռնարկումները: Այդ բրիգադը հայտարարեց
մաքրության կոնկուրս: Բրիգադում մի ցուցակ են կազմել, ըստ
վորի պարզ է բոլորի համար, թե՛ վոր որը բրիգադի վոր ողակը
պետք է բաղնիք գնա: Բացի այդ՝ բրիգադը մաքրասեր կանան-
ցից և տղամարդկանցից կազմել է հասուկ յեռյակներ և ստու-
գել բրիգադի անդամների տներին, գոմերին, արտաքնոցների մաք-

րությունը: Յետոյակը հարց և հարուցում տունը մաքուր պահող տանտիրուհուն պարգևատրելու սրբիչով: Ողբկոչումով, ռադիոյով կամ յեթե տունը սպիտակացնելու կարիք ունի՝ սպիտակացնել իբրև պարգևատրություն: Իսկ կեղտոտ պահվող տանտերը «պարգևատրվում են» ավելով: Այս փորձը մենք կիրառել ենք լայն չափով ամբողջ կոլտնտեսության մեջ: Յեվ արդյունքները մեծ են:

Նույն այդ բրիգադը խնդիր դրեց յուրաքանչյուր տասնորյակում բրիգադի անդամների համար կարգալու մի գեղարվեստական գիրք, կազմելով ընթերցողների խմբակ: Նրանք կարդացին Շուբինովի «Հերկած խոպանը», «Ճանապարհ դեպի եշաֆոտ» և այլ գեղարվեստական դրքեր: Այս փորձը ես փոխանցվեց մյուս բրիգադներին, և այժմ չի լինում մի քառնորյակ, վոր բրիգադներում գեղարվեստական գրքեր չկադրան:

Մեր № 8 բրիգադն իր հերթին խնդիր դրեց այս տարի կանանց մասնակից դարձնելու այգիները փորելուն: Այդ բանն «Անաստվածի» պատմության մեջ նորություն եր և, իհարկե, հանդիպեց մեծ դիմադրության: № 8 բրիգադի կուսկազմակերպիչ Միսակ Ասատրյանն այնպես կազմակերպեց գործը, վոր առաջին իսկ որից 8-րդ բրիգադի կանայք ազամարդկանց հետ հավասար կերպով սկսեցին այգիները փորել: Հինգ որ հետո կանայք սկսեցին աշխատել նաև մյուս բրիգադներում: Կանանց մասնակցությամբ կատարված մասսայական աշխատանքի արդյունքն այն յեղավ, վոր այս տարի միայն կանայք մեծ խանդավառությամբ փորեցին 15 հեկտար այգի, անցյալ տարվա ամբողջ կոլտնտեսության (այն ել մեծ մասամբ գրախ բանվորների ուժով փորված) 12 հեկտարի փոխարեն:

№ 4 բրիգադի կուսկազմակերպիչը փետրվարի 5-ին տագնապ կազմակերպեց, վորով ստուգեց իր բրիգադի գարնանացանի պատրաստությունը: Բոլոր բրիգադներում նրա որինակով տագնապներ կազմակերպեցին, ստուգեցին իրենց պատրաստությունը բոլոր դժերով և կազմ ու պատրաստ դիմավորեցին այս տարվա գարնանացանը: Այդ եր պատճառը, վոր այս տարի փորել ենք 131 հեկտար այգի՝ անցյալ տարվա 12-ի փոխարեն, բավարարի ցանքն ավարտել ենք ապրիլի 30-ին, անցյալ տարվանից մեկ ամիս շուտ պարարտացրինք ցորենի արտերը, վորոնք չեն լին պարարտացվել կոլտնտեսության հիմնադրման որից:

Այդ նույն բրիգադն իր բոլոր անդամներին կցեց մենա-

տնտեսներին՝ հետևելու համար վերջիններին ամեն տեսակ աշխատանքներին, հատկապես հետևելու, վոր անասունները չմորթեն: Այդ բրիգադի անդամները հայտարարեցին, վոր Թոմաս Մալխասյանը և Հրաչ Ավոյանը մորթել են իրենց յերկու անասունը: Գյուղխորհրդի և կոլտնտեսության միջոցով կազմակերպվեց ցուցադրական դատ և պահանջ դրվեց, վոր հինգ որվա ընթացքում հիշյալ մենատնտեսները 1 անասուն գնեն, և իրոք՝ 5 որից հետո և՛ Թոմասը, և՛ Հրաչն անասուն գնեցին:

№ 9 բրիգադի կուսկազմակերպիչ Վարդան Ղազարյանը, զարգացնելով այդ փորձը, 12 անգամ զույգ կազմակերպեց № 15, 16, 18, 19, 20, 22 և 23 Թաղամասերում գտնվող մենատնտեսների համար՝ ընկեր Ստալինի գեկուցման շուրջը, կապելով այն մեր անելիքների հետ: Փորձն ընդունեցին մյուս բրիգադները, և մենք այդ մասսայական աշխատանքով կարողացանք կոլտնտեսություն ընդունել 184 հոգու, դրանից 120 տնտեսությունից կազմակերպվել և «17-րդ համագումարի» անվան կոլտնտեսություն, իսկ 64-ն ընդունվել են՝ «Անաստվածում»:

Այժմ կուսկոմիտեյի ղեկավարության մասին:

Մեր կոմիտեն իր ոպերատիվ ղեկավարությունը և կատարման ստուգումն իրագործում ե հետևյալ կերպ:

10 որը մեկ անգամ ամեն կուսկազմակերպիչի, տասնորյա արտադրական աշխատանքի ընդհանուր պլանից յեղնելով, արվում ե կուս. մասսայական աշխատանքի պլան:

Ամեն առավոտ սե և կարմիր դրոշներով յես ստուգում եմ կուսկազմակերպիչներին դաշտում, իսկ վարչության նախագահն իր հերթին ստուգում ե բրիգադիներին: Ով լավ ե աշխատում, ստանում ե կարմիր դրոշակ, վատ աշխատողը՝ սև: Յերեկոյան, որվա արդյունքներն ամփոփելիս, յեթե նրանք կատարել են իրենց որվա առաջադրանքը, դրվում են կարմիր տախտակին, իսկ յեթե վոչ՝ դրվում են սև տախտակին: Տասն որը լրանալուց հետո յես և վարչության նախագահն ստուգում ենք կուսկազմակերպիչներին մասսայական աշխատանքի տեսակետից, բրիգադիներին՝ արտադրական աշխատանքի տեսակետից և արդյունքներն հայտնում ենք ընդհանուր ժողովում, հենց այդտեղ ել կատարում ենք պարգևատրում, հանհնում ենք փոխանցիկ դրոշ, վորը միշտ գտնվում ե շարժման մեջ, և տալիս ենք նոր աշխատանքի պլան: Կոմիտեյի նիսերը տեղի յեմ ունենում դաշտում, վորոշված տեղիմ, վորոշված բրիգադում, 30 րոպե տևողությամբ:

Հետ մնացողներին մենք առաջ ենք քաշում, ահա թե ինչ կերպ. յերկու հարվածային միմյանց միջև՝ պայմանագիր են կնքում, պարտավորվելով 2—3 հետ մնացողի հարվածային դարձներ: Այսպես, որինակ՝ Վարդևանը և իր տղան պայմանագիր կնքեցին Հովհաննես Դանդախյանի և Նավում Դալսյանի հարվածային դարձներու նրանք, ճիշտ է, հարվածային չեն դեռ, բայց արդեն մի անգամ կարժիր տախտակի յեն բարձրացվել: Նույն Վարդևանը հարվածային դարձրեց նախկին լողոր Շավարս Բաղդասարյանին: Այսպե Դիլոյանն առաջավոր դարձրեց № 8 բրիգադի միջանի անդամներին, վորոնք սե տախտակին եյին բարձրացել:

Ինչպես տեսնում եք՝ աճում է ամենուրեք կոլտնտեսություն ամբողջական համար պայքարի յեղած կոլտնտեսականների նախաձեռնությունը: Անհրաժեշտ է միայն գլխավորել այդ խանդավառությունը, իմանալ, թե վորն է լավը և վորն է վատը և լայն ասպարեկ տալ մեր գործին խթանող ամեն մի նախաձեռնության: Շատ կցանկանայի, վոր մեր փորձը քննվեր մյուս կոլտնտեսային կազմակերպություններում: Համոզված եմ, վոր շատ բան կարելի է սովորել միմյանցից:

ՄՏԱԾՎԱԾ ԿԵՐՊՈՎ, ԼՐՁՈՐԵՆ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑԵԼ ԿՈՒՍԱՇԽԱՏԱՆՔԸ

(«Գրավդա»-յի մարտի 31-ի առաջնորդողը)

Կենտրոնական կոմիտեն յերկու անգամ լսեց միջանի քաղկոմների և շրջկոմների ղեկուցումները, թե ինչպես են կատարել նրանք կուսակցություն 17-րդ համագումարի վորոշումները կուսակցական շինարարության ասպարեկում: Յեվ յերկու անգամ ել մասնանշեց, վոր կուսակցական կազմակերպությունների, մանավանդ սկզբնական կուսակազմակերպությունների վերակառուցումը փաստորեն դեռ չի ծավալվել, իսկ առանձին դեպքերում նույնիսկ անբավարար է: Ի՞նչն է հիմք ծառայել այդպիսի գնահատական տալու: Այն, վոր մի շարք վայրերում վերակառուցվում են մեքենայորեն, «մի շնչով», խախտելով ներկուսակցական դեմոկրատիայի ամենատարրական հիմունքները: Որինակ՝ Սվերդլովի և Իվանովոյի մարզերում կուսակցական կազմակերպիչները հաճախ ժողովներում չեն ընտրվել, այլ նշանակվել են կուսակցական կոմիտեներում: Իսկ կուսակցական կոմիտեներն իրենք կառուցվել են այն մարդկանցից, վորոնք մինչ այդ գտնվել են բջիջների բյուրոներում:

Հաճախ վերակառուցումն ըստ եյություն փոխարինվում է ձևի շուրջը բարձրացած ազմուկով: Ասենք՝ կրճատվում են կուսկոմի նիստերը (այսպես կոչված նիստերի իրարանցման դեմ պայքարելու նշանաբանով): Դրա փոխարեն հրավերվում են, այն ել ավելի մեծ թվով, ամեն տեսակ խորհրդակցություններ: Նվազեցնում են արձանագրությունների թիվը, իսկ դրա փոխարեն հնարում են «քաղնադրյալներ», հաշվառման ցուցակներ և նման խառնաշփոթություն: Հավանորեն դեռ տեղ-տեղ բավականաչափ

չեն պատկերացնում, թե սկզբունքային ինչպիսի նշանակություն ունեն ներկայումս կազմակերպչական հարցերը, ինչպիսի հսկայական ուղադրություն է նվիրում նրանց կուսակցությունը:

«Ճիշտ գիծ տրվելուց հետո,—ասել եր ընկ. Ստալինը 17-րդ համագումարում,—հարցին ճիշտ լուծում տրվելուց հետո գործը կախված է կազմակերպչական աշխատանքից, կուսակցության գիծը կենսագործելու համար պայքար կազմակերպելուց, մարդկանց ճիշտ ընտրությունից, ղեկավար որգանների վորոշումների կատարման ստուգումից: Առանց դրան, կուսակցության ճիշտ գիծը, ճիշտ վորոշումները, յենթարկվում են լուրջ վնաս կրելու ռիսկի: Դեռ ավելին՝ ճիշտ քաղաքական գիծը տրվելուց հետո կազմակերպչական աշխատանքը վորոշում է ամեն ինչ, ներառյալ նաև հենց քաղաքական գծի ճակատագիրը,—նրա կատարումը կամ տապալումը»:

Մեր առաջնորդի այդ ցուցումներն այսօր, յերբ մեր կազմակերպչական աշխատանքը դեռ հետ է մնում կուսակցության քաղաքական ղեկավարությունից և չի բավարարում 2-րդ հնգամյակի վիթխարի չափով աճած պահանջներին, առանձնապես հրատապ բնույթ է ստանում: Կուսակցության ուժերը մենք պետք է կենտրոնացնենք այն բանի վրա, վոր կազմակերպչական ղեկավարությունն ամենակարճ ժամանակամիջոցում հասցնենք քաղաքական ղեկավարության մակարդակին, բարձրացնենք մեր գործնական ամբողջ աշխատանքի վորակը:

Սակայն մենք գործնական աշխատանքի վորակը կարող ենք բարձրացնել միմիայն մասսաների, նախ և առաջ իրենց՝ կոմունիստների ամենալայն ախտիվության և ինքնագործունեությունից հիման վրա: Ահա թե ինչու համագումարն առանձնապես շնչոտեց, վոր կուսակցական կազմակերպությունների կենտրոնական խնդիրն է՝ ղեկավարել կուսակցության անդամներին և նրանց միջոցով՝ միլիոնավոր բանվորներին ու կոլտնտեսականներին:

«Ուստի, կուսակցության ամեն մի անդամը պետք է կազմի կուսակցական կազմակերպությունների աշխատանքի կենտրոնը» (Կազանովիչ): Այդ է վերակառուցման հիմնական խմաստը:

17-րդ համագումարում ընդունված կուսակցության կանոնադրությունը վորոշակի ձևակերպել է կոմունիստի, վորպես

խորհրդային պետություն մեջ կառավարող կուսակցության անդամի, պարտականությունները: Կոմունիստը պետք է ախտիվորեն մասնակցի կուսակցության, յերկրի քաղաքական կյանքին, գործնականորեն իրականացնի կուսակցության քաղաքականությունը և ղեկավար որգանների վորոշումները, պահպանի կուսակցական ու պետական կարգապահությունը, տիրապետի իր գործի տեխնիկային, անդուլ կերպով բարձրացնի իր գաղափարական զինվածություն մակարդակը, համախմբի կուսակցության շուրջն անկուսակցական ամենալայն մասսաներին:

Վերակառուցումը կոչված է վճռաբար արմատախիլ անելու շտամպը, սխեմատիզմը, դրանհնյակային մեթոդները, վորոնք վարագուրում են կենդանի մարդուն, և ստեղծի բոլոր պայմանները՝ բարձրացնելու յուրաքանչյուր կոմունիստի ղեկավար ու կազմակերպչի դերը: Հարկավ, մեխանիկական, ձևական վերակառուցումով չի կարելի հասնել դրան: Կուսակցության անդամի աճումը նախ և առաջ կախված է ներկուսակցական աշխատանքի ամուրի նախ և առաջ կախված է ամեն կերպ զարլավ դրվածքից: Դրա համար անհրաժեշտ է ամեն կերպ զարգացնել սկզբնական կուսակցական կազմակերպությունների՝ խմբակի կազմակերպչի, կուսակցական կոմիտեյի գործունեությունը, այսինքն՝ այն կազմակերպությունների, վորոնք գտնվում են այնտեղ, վորտեղ անմիջականորեն կյանքի յեն վերածվում կուսակցության քաղաքական լողունդները, այն կազմակերպությունների, վորոնք շարունակ շփվում են կոմունիստի, անկուսակցական բանվորի և կոլտնտեսականի հետ: Վերակառուցման սակցական բանվորի և կոլտնտեսականի հետ: Վերակառուցման արդյունքների մասին պետք է դատել վոչ թե նրանից, թե արդյունքների մասին պետք է դատել վոչ թե նրանից, թե ինչպիսի արագությունով այս կամ այն կազմակերպությունը փոխել է իր աշխատանքի ձևերը, այլ նրանից, թե ինչպես և կարողացել նա աշխուժացնել, բարելավել այդ աշխատանքը, ինչպես է կարողացել նա բարձրացնել կուսակցության անդամների ավանդարդային դերն արտագրության մեջ, ինչպես է կարողացել կազմակերպել իր շուրջն անկուսակցականներին և, վերջապես՝ ինչպես է ոգնել նա սովյալ ցեխին, ձեռնարկությունը, կոլտնտեսությունը, խորհրտնտեսությունը և հիմնարկին՝ հաջողությունով կատարելու կուսակցության և կառավարության առաջադրաքները:

Կարող են արդյոք, որինակ, Ադով-սեծովյան յերկրի, Իվո-նովյան և Կենտրոնական Սեահող մարզերի կուսակցական կազմակերպությունները պարծենալ իրենց շարքերի հաջող վերակա-

առեցումով: Վե՛ր, չեն կարող: Յեթե նրանք իրոք վերակառուցված լինեյին, հենարոնական կոմիտեն հարկադրված չեր լինի վորոշում ընդունել այդ մարզերում 17-րդ համագումարի վորոշումների պրոպագանդն անբավարար լինելու մասին: Հաջող վերակառուցումով չեն կարող պարծենալ նաև Դոնբասի և Բագդի կոմունիստները, վորտեղ ածխի ու նավթի հանույթը հետ և մնում արտադրական առաջադրանքներին: Իրենց շարքերի հաջող վերակառուցումով չեն կարող պարծենալ առավել ևս կոմունիստ յերկաթուղայինները, վորոնք իրենց մեծ մասայով «պակաս կարգապահ են, քան յերկաթուղային տրանսպորտի անկուսակցական աշխատողները, իսկ նրանցից վոմանք իրենց անկարգապահությունը հասցնում են այնտեղ, վոր նրանց դժվար և տարբեր աշխատանքներից, կազմալուծիչներից, ֆասարարներից» (ՍՍՀՄ-ի Ժողկոմխորհի և ՀամԿ(բ)Կ հենտկոմի մարտի 23-ի վորոշումին):

Մեխանիկական ձևական վերակառուցման պատճառներն զգալի չափով բացատրվում են կուսակցական աշխատանքին շրջկոմների, քաղկոմների և մարզկոմների ցուցաբերած թույլ ուշադրությունը: Վերջին ժամանակներս բացահայտորեն բխացել և միջանի կուսակցական ղեկավարների կուսակցական աշխատանքի «ճաշակը»: Նրանց գերակշռող մեծամասնությունը շատ և աշխատում, բաժնականաչափ լավ գիտե արտադրության վիճակը, գիտե, թե վոր գործարանը, վոր կոլտնտեսությունը հետ և մնում արգֆինալանի, գյուղատնտեսական կամպանիայի կատարման բնագավառում, ճանաչում և ցեխի պետերին, վարպետներին, ձիապաններին, դաշտագործներին, սակայն, դրա հետ միասին, քիչ և հետաքրքրվում սկզբնական կուսակցական կազմակերպությանը և ավելի քիչ՝ առանձին կոմունիստով:

Պետք և վճռաբար մերկացնել և դատապարտել կուսակցական աշխատանքի թերազնահատումը, մեծամիտ վերաբերմունքը գեպի այսպես կոչված կուսակցական կյանքի «մանրուքը»: Կուսակցական աշխատանքի «տեխնիկան» չափազանց նուրբ բան է, թերևս զգալիորեն ավելի բարդ, քան վորևե արտադրության տեխնիկան, վորովհետև այստեղ խոսքը վերաբերում և կենդանի մարդուն, նրա ընդունակություններին, հակումներին, նրա տրամադրություններին ու պահանջներին: Կուսակցական ղեկավարի համար կուսակցական աշխատանքի «տեխնիկան» վոչ այլ ինչ է, յեթե վոչ իր արտադրության տեխնիկան: Միմիայն կուսակցական աշխա-

տանքի բոլոր առանձնահատկությունները և մանրամասնությունները խորն ուսումնասիրությունը կուսակցական ղեկավարներին հնարավորություն կտա կատարելապես տիրապետել այդ տեխնիկային, ապա հովել կազմակերպության իրոք բոլորիկյան վերակառուցումը: Այդ ուղղությամբ պետք և ընթանա կուսակցական ապարատի վերակառուցումը: Շրջկոմների, քաղկոմների ու մարզկոմների վերակառուցումը հենց այն է, վոր ավելի ոպերատիվ դարձվեն այդ կազմակերպությունները: Վերակառուցման եյուլությունն այն է, վոր նրանք ավելի խնամքով ընտրեն և հմտորեն բաշխեն կուսակցական կադրերը, վոր նրանք վոչ թե արձանագրություններով, վոչ թե հաշվաման քարտերով, այլ անձնական կենդանի ծանոթություններով գիտենան կուսակցական, կուսակազմակերպչի, առանձին կոմունիստի ամենուրյա աշխատանքը:

Կենտրոնական կոմիտեն որինակ և տալիս, թե ինչպես պետք և ղեկավարել վերակառուցումը, ինչպես պետք և ստուգել համագումարի վորոշումների կատարումը: Նա լսում և վոչ միայն մարզկոմների կամ յերկրկոմների ղեկուցումները, այլև քաղկոմների, շրջկոմների սկզբնական կուսակազմակերպությունների ղեկուցումները, ուղղելով դրանք, ոգնելով նրանց բարելավելու իրենց աշխատանքը:

Այդպիսի վերաբերմունքի որինակ կարող և ծառայել Մոսկվայի կոմիտեն, վորն անմիջականորեն զբաղվում և ուսյունական ու գործարանային կազմակերպությունների վերակառուցումով: Մեծագույն ուշադրության և արժանի խորհուրդի մարզկոմի փոքձը, վորը 522 կայուն, ստուգված կոմունիստ բանվոր և ուղարկել հետ մնացող կոլտնտեսություններն ու խորհատնությունները՝ վորպես կուսակազմակերպիչներ: Այդ որինակին պետք և հետևեն բոլոր յերկրկոմները և մարզկոմները: Հեշտ գործ չե վերակառուցել և ճիշտ կազմակերպել կուսակցական աշխատանքը: Պետք և ոգնել քաղկոմների քարտուղարներին և կուսակազմակերպիչներին, պետք և դատախարակել և սովորեցնել նրանց: Այդ տեսակետից շատ բան կարող են անել կուսակցական կոմիտեների հրահանգիչները: Հրահանգիչի հիմնական խնդիրն է՝ վոչ միայն ահադանգել կուսակցական կոմիտեյին նկատված թերությունները, այլև ապահովել կուսակցական վորոշումների կենսագործումը անողում: Ուստի, հրահանգիչն ավելի շատ պետք և լինի գործարաններում, կոլտնտեսություններում և կոնկրետ, դրական ու բացասական փաստերով, սովորեցնի կուսակազմակերպիչներին, կուսկոմների քարտուղարներին, թե ինչպես պետք և և ինչպես չպետք և աշխատել:

Հրահանգչի ուղադրութեան կենտրոնը պետք է կազմի կուսակցական աշխատանքը: Նա վոչ մի դեպքում չի կարող դառնալ ձեռնարկութեանը հոգի մատակարարող մի տեսակ գործակալ: Հրահանգչի չի կարող կատարել նաև յուրատեսակ յենթաշրջկոմի ֆունկցիա: Հրահանգչի պարտականութիւնն է՝ շարժուն լինել, ամուր շաղկապել շրջկոմի սկզբնական կազմակերպութեան և կոմունիստների հետ, ոգնել շրջկոմին՝ ուսումնասիրելու և բարելավելու կուսակցական աշխատանքը:

Հանձն կուսակցական աշխատանքի մտածված, լուրջ վերակառուցման:

ՀԱՄԱԿՐՈՂՆԵՐԻ ԽՄԲԱԿՆԵՐԸ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԱՄԵՆԱՄԵՐՁԱՎՈՐ ՈՒՆԱԿԱՆՆԵՐՆ ԵՆ

(«Պրավդա»-յի տպիլի 26-ի առաջնորդողը)

Կուսակցական շինարարութեան մեջ նոր մոմենտներից մեկը—կուսակցական սկզբնական կազմակերպութիւններին կից Համ Կ (բ)Կ համակրողների խմբակներին ստեղծումն է:

Մասկվայում, Լենինգրադում, Դոնբասում, Ուրալում արդեն առաջանում են այդպիսի խմբակներ: Անկուսակցականներից տասնյակ հարյուրներով դիմումներ են ստացվում համակրող ընդունվելու մասին: Ստալինսկում համակրողների առաջին խմբակն ստեղծված է կոքսի ցեխի նորակառուցում: Բոլոր ընդունվածները լավագույն հարվածայիններն են, վորոնք հասարակական ակտիվ աշխատանք են կատարում: Դեռ խմբակը մտնելուց առաջ նրանք բոլորը հաճախում էին թեկնածուական դպրոցը: Մասսաների կողմից կուսակցութեանը մերժեցողութեամբ ալիքը հեռու յե պատահական լինելուց: Դա նախապատրաստված է առաջին հնգամյակի հոյակապ նվաճումներով: Դա նախապատրաստված է կուսակցութեան 17-րդ համագումարի շնորհիվ: Այն դործարաններում, ուր տեղի յե ունեցել կուսակցութեան զտումը, առաջավոր բանվորները համարյա ամեն ոք ներկա էին լինում ժողովներին: Նրանք զտումն ընդունում էին վորպես իրենց հարգատ արյունակցական գործ: Այդ ժողովներում նրանք դաստիարակվում էին, կենդանի մարդկանց որինակով սովորում էին տեսնել կոմունիստի և այդ անունը խայտառակող մարդկանց տարբերութիւնը, ու հաճախ այդտեղ էլ ցանկութիւնն եր ծագում էլ ավելի շուտ պատրաստվել բոլշևիկյան շարքերը մտնելու համար, պատվով կրելու կոմունիստի կոչումը:

Անկուսակցական ակտիվիստներն այժմ հնարավորութիւն

ուենեն այդպիսի նախապատրաստութիւնն անցնել համակրողների խմբակներում: Խարկովից ընկ. Բակովը «Պրավդային» ուղղված նամակում հարց է տալիս.— հիվանդ են այդ համակրողները: Ինչով են նրանք տարբերվում բանվորների և կոլտնտեսականների ճնշող մեծամասնութիւնից, վորոնք նույնպես անվիճելիորեն համակրում, վստահում են բոլշևիկյան կուսակցութեանը:

Անվիճելի չէ, վոր բոլշևիկյան կուսակցութեանը վայելում է աշխատավորական միլիոնավոր մասսաների համակրանքը, անսահման վստահութիւնը: Առանց վստահութեան մթնոլորտի կուսակցութիւնը չէր կարողանա ղեկավարել սոցիալիզմի շինարարութիւնը: Սակայն այլ բան է պարզապես վստահել, պարզապես համակրել, և այլ բան է՝ լինել կազմակերպված համակրող:

Համակրողների խմբակները—վոչ կուսակցական կազմակերպութիւններ են, սակայն սերտորեն կուսակցութեանը հարող: Դա նոր շարժիչ փոկ է կուսակցութիւնից, վորպես պրոլետատիւրիատի ավանգարդից, դեպի աշխատավորութեան լայնագոյն մասսաները:

Մտնել համակրողների խմբակի մեջ—նշանակում է մի աստիճան ևս մոտ կանգնել կուսակցութեանը: Համակրողն իր վրա վորոշ պարտավորութիւններ է վերցնում: Նա հանդիսանում է կուսակցական ազդեցութեան հաղորդիչը հետամնաց անկուսակցական մասսաներին: Նա աշխատում է սկզբնական կուսակցական կազմակերպութեան ղեկավարութեամբ և յենթարկվում է կուսակցական որդանների բոլոր վորոշումներին: Դրա համար յուրաքանչյուր ցանկութիւն հայտնողը չի կարող ընդունվել համակրողների խմբակում: Նրա մեջ մտնել կարող են ազնիվ, կուսակցութեանը անվիճելիորեն նվիրված մարդիկ, վորոնք այդ նվիրվածութիւնը ցուցաբերել են գործով, հարվածային-բարեխիղճ աշխատեցով ցեխում, կոյսեցետութիւնում: Սակայն այդ մարդիկ դեռ չեն նախապատրաստված կուսակցութեան մեջ մտնելու, թեև ջոկվում են մնացած անկուսակցական մասսայից իրենց ակտիվութեամբ, իրենց կազմակերպչական ընդունակութիւններով: Նրանք դրա համար դեռ չունեն անհրաժեշտ բոլշևիկյան կոփվածութիւնը:

Սկզբնական և շրջանային կուսակցական կազմակերպութիւնների վերակառուցման մասին վորոշման մեջ կուսակցութեան Կենտկոմն առաջարկել է համակրողների խմբակների ստեղծման ժամանակ գործը չհանգեցնել ձեռնարկ մոմենտների (հարցաթերթերի լրացում, վկայական տալը և այլն), այլ աշխա-

տանք ծավալել ըստ ելութեան, ավելի ուշադրութիւն դարձնել այն բանին, վորպեսզի համակրողն ակտիվորեն պայքարի կուսակցութեան և կառավարութեան վորոշումները կատարման համար, սխտեմատիկորեն բարձրացնի իր քաղաքական գիտելիքների մակարդակը: Համակրողները պարտավոր են հաճախել կուսակցական դռնբաց ժողովները: Համակրողների դաստիարակման լավագոյն միջոցը գործնական աշխատանքում—կուսակցական պարտականութիւններն ու հանձնարարութիւններն են հանդիսանում: Թե՛ մեկը և թե՛ մյուսը պետք է տալ անպայման հաշվի առնելով յուրաքանչյուր ընկերոջ անձնական հատկութիւնները և հակումները:

Համակրողներին հարկավոր է ներգրավել կուսակցական խմբակների ամենորոյա աշխատանքին, ցեխային կուսակցական կազմակերպչի հանձնարարութիւնների կատարմանը: Աշխատելով կուսակցական կազմակերպութեան առաջադրանքներով՝ ընկերները ձեռք կբերեն բոլշևիկյան կոփվածութիւն, քաղաքական կայունութիւն, կարգապահութիւն:

Համակրողների վրա պատրաստված կոմունիստների շեֆութեան շատ արժեքավոր ձեռք առնող հետեւանքներ չի տվել միայն նրա համար, վոր հարկավոր ուշադրութեանը չի արժանացել: Կըցվածների աշխատանքը չի ստուգվել: Ֆրոնդեյի անվան ռայկոմի (Մոսկվա) համակրողների խորհրդակցութեանը միայն մի բանվորուհի՝ Կոլտիշեվան՝ կարողացավ ասել, վոր կարգաւ, գրել, թերթ հասկանալ և ժողովներում յեղույթ ունենալ՝ սովորել է կըցվածի ոգնութեամբ: Յեւ ընդմիջումներն այդ «կըցվածը» գուրս յեկավ նրա սեփական կոմյերիտուհի աղջիկը: Իսկ այդպիսի սիրով և ուշադրութեամբ, ինչպես այդ կոմյերիտուհին, պետք է աշխատի յուրաքանչյուր կոմունիստ իր շեֆարկյալի վրա: Համակրողը պարտավոր է հաճախել քաղաքացի, ուսումնասիրել կուսակցութեան ծրագիրը, կանոնադրութիւնը, վորոշումները: Պատրաստված շնորհալի պրոպագանդիստը նույնպես համակրողների լավ քաղաքական դաստիարակիչը կլինի: Կուսակցական պրոպագանդայում նշանակելի վտանգ է արտաքին ցուցական եֆեկտի հետեւից վազելը: Աճապարում են, վորպեսզի վորքան կարելի չէ ավելի շատ մարդիկ «գերազանց» ընտելութիւն տան դասադրքի վորեւէ բաժնից: Իսկ քիչ են հոգ տանում, թե մարդիկ ըստ ելութեան ինչպես են յուրացրել քաղաքական հիմնական հարցերը, առանց վորոնց գիտութեան նրանք չեն կարող լինել կուսակցական ազդեցութեան ակտիվ հաղորդիչները:

ՍԿԶԲՆԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԿՈՒՍԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒ-
ԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

Ի՞նչ իմաստ ունի, յեթե համակրողը միայն անգիր է արել միջանի բանաձևեր ու լուզունքներ: Այդպիսի անգիր անելը վո-
չինչ էի տալիս իսկական, բուրժևիկյան դաստիարակության հա-
մար: Կարևոր է, վորպեսզի համակրողը խորապես յուրացնի կու-
սակցական վորոշումները, լուզունքները, վորպեսզի նա կարողանա
դրանք բացատրել մյուսներին, վորպեսզի նա կարողանա ղեկա-
վարվել դրանցով իր կյանքում, աշխատանքում: Միայն այդպես
կարող է լինել բուրժևիկյան պրոպագանդը: Զգոյուն վերաբեր-
մունք կենդանի մարդուն, անհատական մոտեցում, ուշադրու-
թյուն համակրողին, ահա թե մենք ինչ իրավունք ունենք պա-
հանջելու յուրաքանչյուր կուսակցական կազմակերպությունից:

Զոման ժամանակ համակրողներին փոխադրվածների մեջ
տարվող աշխատանքում, վորոշ տեղերում, ձևականություն, բյու-
րոկրատիկ վերաբերմունք հայտաբերվեց դեպի կենդանի մարդը:
Կարլ Մարքսի անվան գործարանում (Լենինգրադ) կուսակազմա-
կերպիչը համակրող Սոկոլովին սոցիալիստական համատեղություն
պարտականություն տվեց, սակայն միջանի ամսվա ընթացքում
չի հարցրել, թե Սոկոլովին ի՞նչ է արել, դո՞ւ է իր աշխատան-
քից: Կենդանի մարդը մոռացվում է: Համակրողը, յերբեմն վոչ
առանց հիմքի, գնահատվում է. —սկսել են մեզ սառն վերաբեր-
վել, խորթություն ենք զգում, դադարել են մեզ ժողովի հրավի-
րելուց: Ի՞նչը կարող է ավելի փաստակար լինել նման վոչ-բու-
շևիկյան վերաբերմունքից դեպի համակրողը:

Ընկ. Ստալինը պահանջել էր, վորպեսզի «կուսակցականնե-
րը չսահմանափակեն անկուսակցականներին, վորպեսզի կուսակ-
ցականները չամբոխվեն իրենց կուսակցական կեղևում, վոր-
պեսզի նրանք չգոռոզանան իրենց կուսակցականությունը, այլ
ականջ դնեն անկուսակցականների ձայնին, վորպեսզի
վոչ միայն սովորեցնեն անկուսակցականներին, այլև սո-
վորեն նրանցից»: Դրանում է կուսակցականների և համա-
կրողների իսկական, կոմունիստական փոխհարաբերությունը:
Նման փոխհարաբերությունները վորքան ավելի ամրապնդվեն,
այնքան ավելի սերտ կլինեն կուսակցության կապերն աշխատա-
վորության վողջ մասսայի հետ: Համակրողների բուրժևիկյան դաս-
տիարակությունը մեծ պատասխանատու խնդիր է: Այդ պեսք է
կատարեն վոչ միայն համակրողների կուսկազմակերպիչը կամ
պրոպագանդիստները: Կուսակցական կազմակերպությունն ամ-
բողջությամբ վերցրած պատասխանատու յի խմբակի աշխատան-
քի համար, ընդունելություն համար, յուրաքանչյուր համակրողի
գաղափարական սպառազինման համար:

ՀամԿ(Բ)Կ-ի Կենտրոնական կոմիտեն լսեց Սվերդլովսկի ֆաղկո-
մի, Գուս-խրուստալնի, Յարգևսկի և Խուզուրուստալնի Երջկումների
գեկուցումները՝ կուսակցական կազմակերպությունները 17-րդ հա-
մագումարի վորոշումների կապակցությամբ վերակառուցելու ըն-
թացքի մասին: Կենտրոնը անբավարար գտավ Սվերդլովսկի ֆաղկոմի
և Գուս-խրուստալնի Երջկոմի վերակառուցման աշխատանքը: Կեն-
տրը մասնագետեց, վոր նրանք մեծ մասամբ սահմանափակվում են
սոսկ կուսկազմակերպության կազմակերպչական կառուցվածքի ձևա-
կան վերակառուցումով, առանց շողկապելու, յենթադիցելու այդ վե-
րակառուցումն աշխատանքի եղանակ փոփոխմանը, 17-րդ համագու-
մարի ցուցումների ուղղությամբ: Միաժամանակ մասնագետեց, վոր
Սվերդլովսկի և Խվանովոյի մարզկոմները բույլ են դեկավարում
իրենց կուսկազմակերպությունների վերակառուցումը: Կենտրոնը
վնասաբար դատապարտեց մի շարք կուսկազմակերպություններում
բույլ տրված այնպիսի խնդաբություններ, յերբ մեջվում են գրավոր
հաշվետվության, «գրավորության» ամեն ճեսակ նոր ձևեր՝ ֆաղնա-
յաղներ, կուրախտանքի հաշվառման մեծածավալ մասյաններ, մեծ
որագրեր և այլն:

Կենտրոնը դատապարտեց մի շարք Երջկաների վորոշը՝ յայ իրենց
հրահանգիչներին յենթաԵրջկոմների ֆունկցիաներ, խորհրդային ու
ճեսեստիկան աշխատանքի դեկավարման ֆունկցիաներ: Մասնագե-
վեց, վոր Երջկոմները — մանավանդ Երջկոմների ֆարսուղարներն ան-
ձամբ պեճ է ավելի մեծ չափով հրահանգեն ինչպես Երջկոմների
հրահանգիչներին, այնպես էլ սկզբնական կուսկազմակերպություն-
ների ֆարսուղարներին ու կուսկազմակերպություններին՝ կուսկազ-

մակերայության վերահասանուն հարցերի բնագավառում: Այդ հրահանգումը ծաղկմանում ու խորհրդակցություններում գրված բնութագրի գեղարվեստների բնույթ չպետք է կրի: Միմյանի կոնկրետ փաստերի վերլուծման հիման վրա պետք է ցույց տալ, թե ինչպես պետք է վարվել յուրաքանչյուր առանձին դեպքում: Միմյան խորք քափանցելով կազմակերպչական կուսակցական աշխատանքի էությունը բոլոր մանրամասնությունների մեջ, կարելի չէ ապահովել վերահասանուն իրական դեկավարումը:

Կենտրոն առաջարկեց 17-րդ կուսնամագումարի վարչությունների հիման վրա համակրողների խմբակներ կազմակերպելու ձևականության չվերածել գործը (անկետաների լրացում, վկայականներ տալը), այլ աշխատանք ծավալել ըստ էության՝ մարտահրավեր-ինքնինյան դաստիարակություն տալ համակրողներին, ներգրավել նրանց կուսակցության ու կառավարության վարչությունների ակտիվ կազմակերպումը:

Տեխ. խմբագիր Ս. Խաչատրյան, Սերգեյ Ս. Տ. Միմյան:

Հրատ. № 237, Գլավիտ № 7872 (6), Զեպ. № 243, Տպաք. 2000

Փղրի չափը 62x94, մի տպ. ք. 37.480 տպ. ցու., Ինքնա ը-81

Շտրիխը տպ. 4 պատճառի 1934 թ. Տպի բույլատրվեց 21 պատճառի 1934 թ. Կուսակց. տպարան, Ավիսկերդյան փ. № 27, Տեղում:

Техн. редактор С. Хачатрян. Корректор А. Т.-Мартчан.

Изд. № 237, Главлит № 7872 (6), Заказ № 243, Тираж 2000

Сдано в набор 4 авг. 1934 г. Подписано к печати 21 августа 1934 г.

Типография Партиздата, ЦК КП(б) А

Эривань, ул. Алавердян № 27.

